

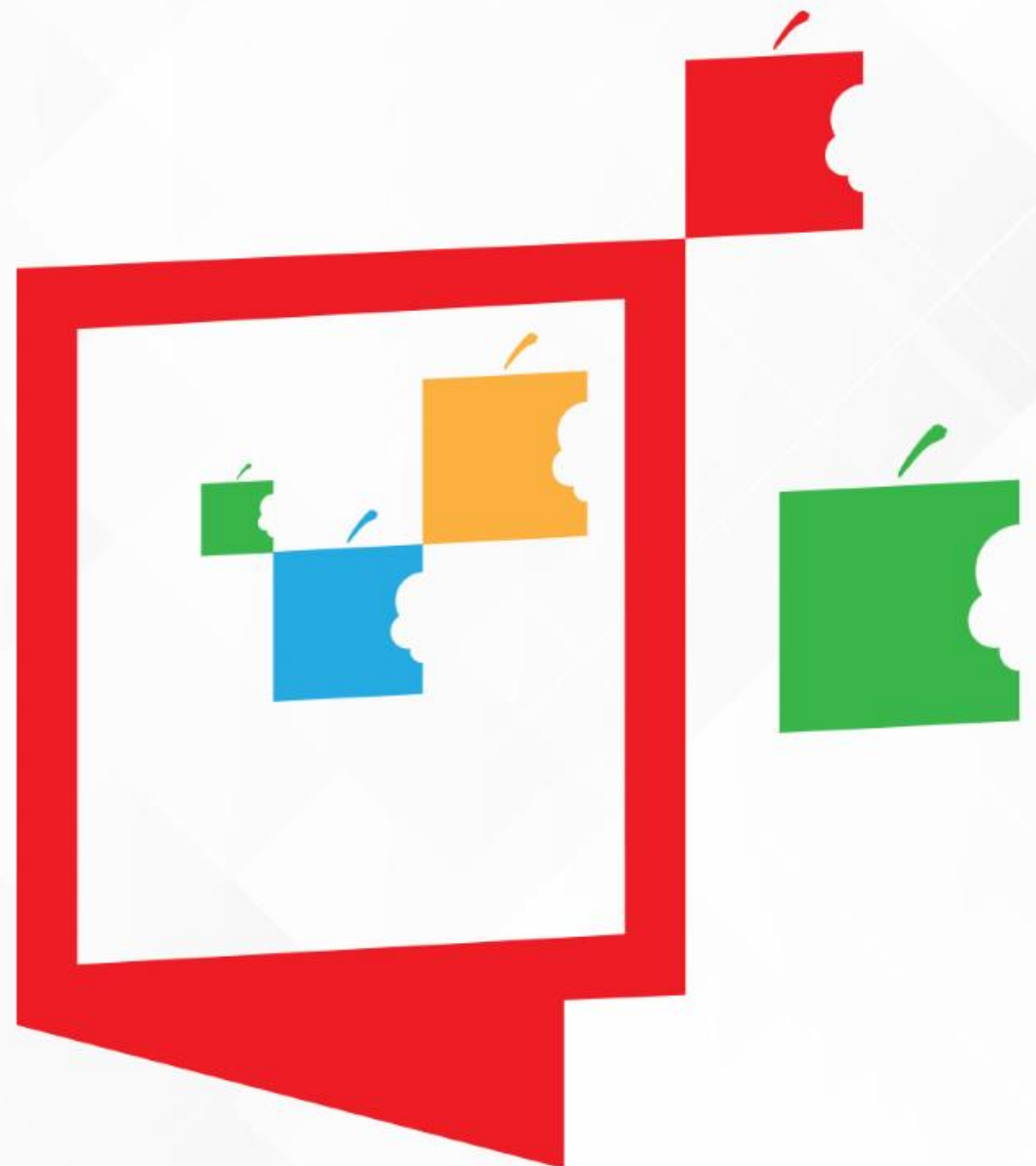
Studenti i pandemija: Kako smo (pre)živjeli?

13. listopada 2021. godine

mr. sc. Mina Đorđević
Željka Plužarić, mag. nov.
Ivan Bišćan, univ. spec. stud. eur.

agencija za znanost i visoko obrazovanje

Unapređenje sustava osiguravanja
i unapređenje kvalitete visokog obrazovanja

Sadržaj

- Uvod
- Način prikupljanja podataka i uzorak
- Rezultati istraživanja
 - ✓ Organizacija nastave tijekom pandemije bolesti COVID-19
 - ✓ Studentski život tijekom pandemije bolesti COVID-19
 - ✓ Mentalno zdravlje studenata tijekom pandemije bolesti COVID-19
 - ✓ Prijelaz iz sustava srednjoškolskog obrazovanja u sustav visokoškolskog obrazovanje tijekom pandemije bolesti COVID-19
- Zaključak

Uvod

- Istraživanje o učincima pandemije bolesti COVID-19 na iskustvo studiranja u akademskoj godini 2020./21.
- Cilj je bio dobiti uvid u doseg i utjecaj pandemijskih okolnosti poput *online* i/ili hibridne nastave, različitih restrikcija u društvenom životu i sl. na iskustvo studiranja

Četiri tematske cjeline

- ✓ kvaliteta visokoškolske nastave
- ✓ studentsko iskustvo
- ✓ mentalno zdravlje studenata
- ✓ utjecaj pandemije na prijelaz iz srednjoškolskog u visokoškolsko obrazovanje

Način prikupljanja podataka i uzorak

Istraživanje

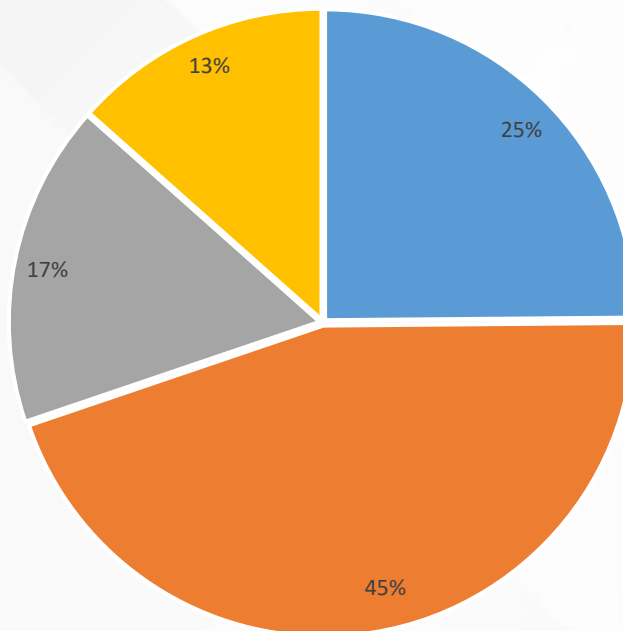
- razdoblje od 2. do 12. rujna 2021. godine
- elektronički upitnik

Sudionici

- 4 273 studenata i studentica
- ✓ 68 % studentica, 31 % studenata, dok se 1 % sudionika nije željelo izjasniti
- ✓ 77 % ih je u statusu redovitog studenta, a 23 % izvanrednih
- ✓ 65 % studira izvan mjesta prebivališta, a 35 % u mjestu prebivališta

Sudionici istraživanja prema godini studija u ak. godini 2020./21.

- Prva godina preddiplomskog sveučilišnog/stručnog/integriranog studija
- Viša godina preddiplomskog sveučilišnog/stručnog/integriranog studija
- Prva godina diplomskog sveučilišnog/stručnog studija
- Viša godina diplomskog sveučilišnog/stručnog studija

Grafikon 1: Raspodjela studenata prema godini studija u ak. god. 2020./21.

1. Organizacija nastave tijekom pandemije bolesti COVID-19

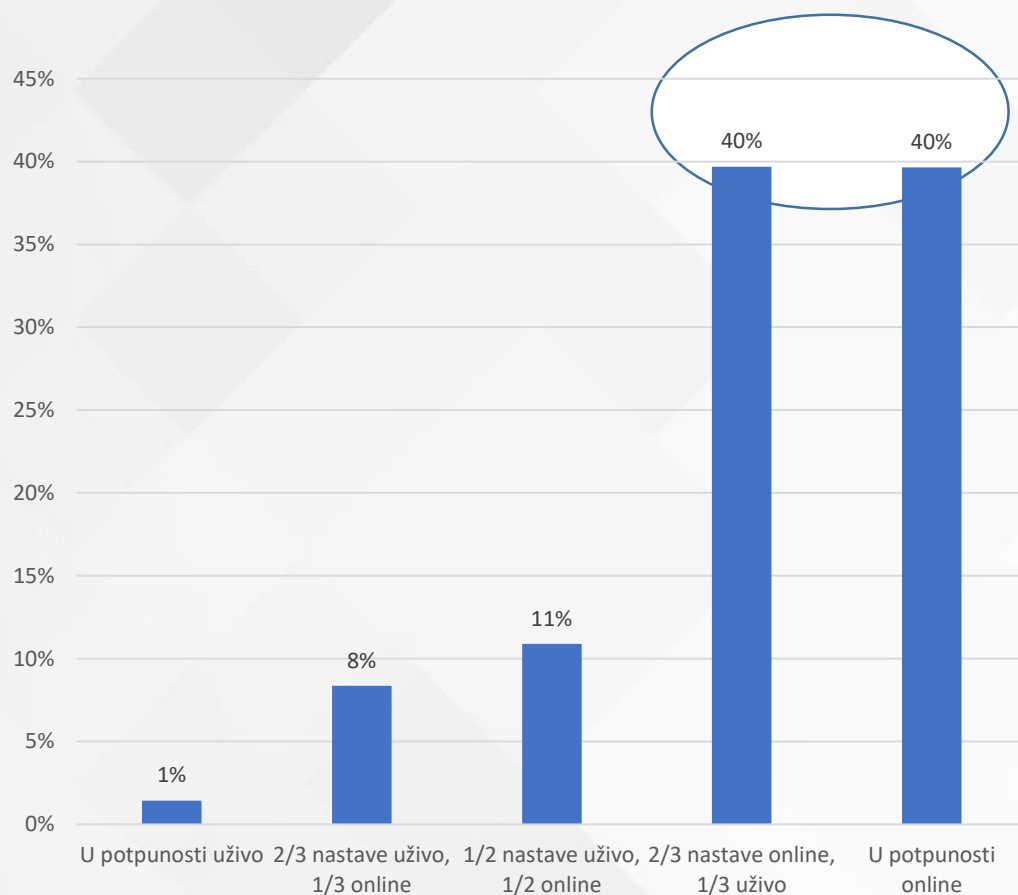

Istraživane teme

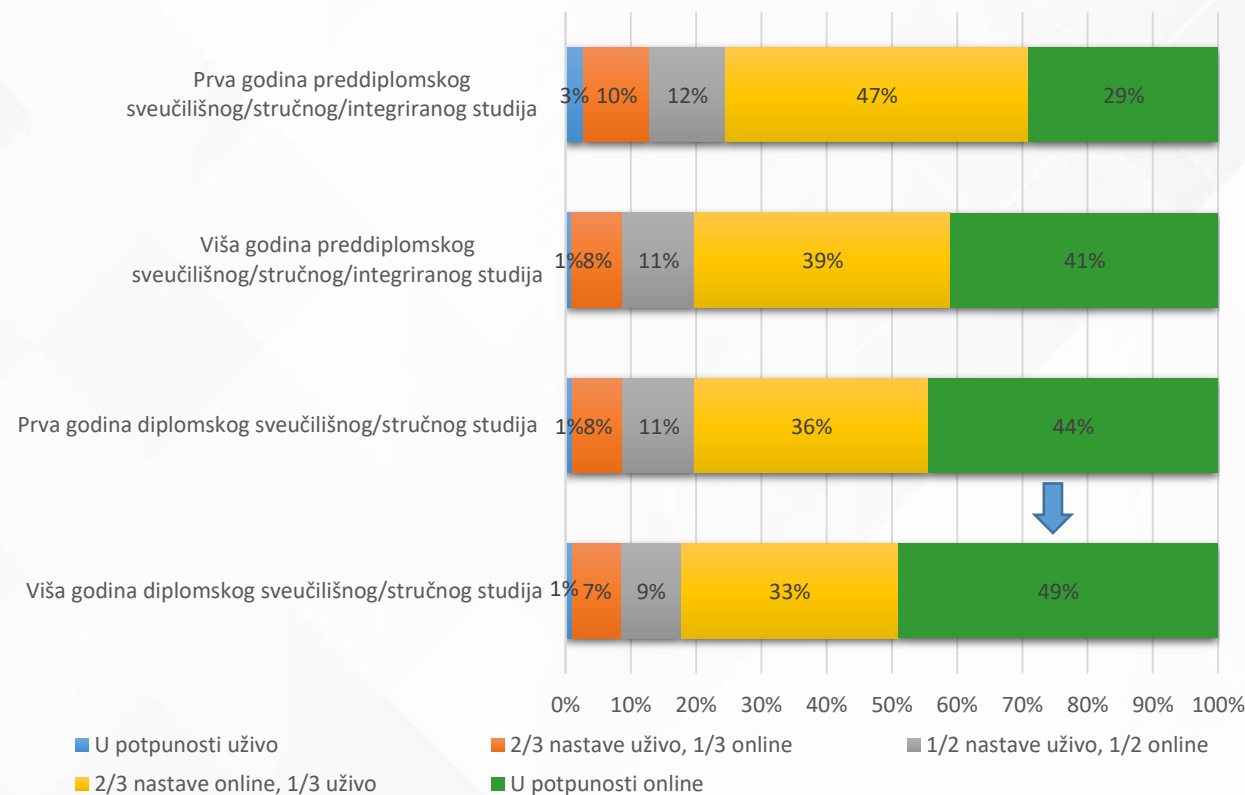
- Dominantan oblik izvođenja nastave u ak. god. 2020./21.
- Tehnički uvjeti
- Kvaliteta izvedbe nastave
- Ocjenjivanje studenata
- Potrebe studenata

Na koji se način održavala nastava na Vašem visokom učilištu u ak. god. 2020./2021.?

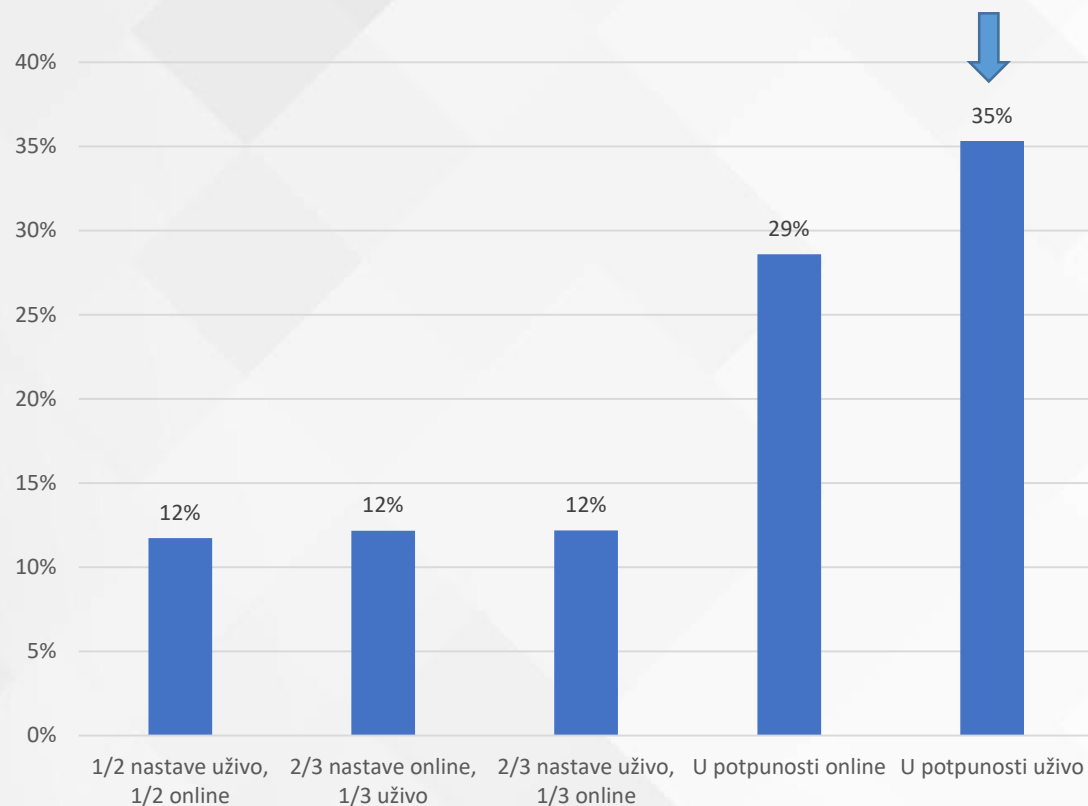

Grafikon 2: Oblici nastave sudionika na visokim učilištima u RH tijekom ak. god. 2020./21.

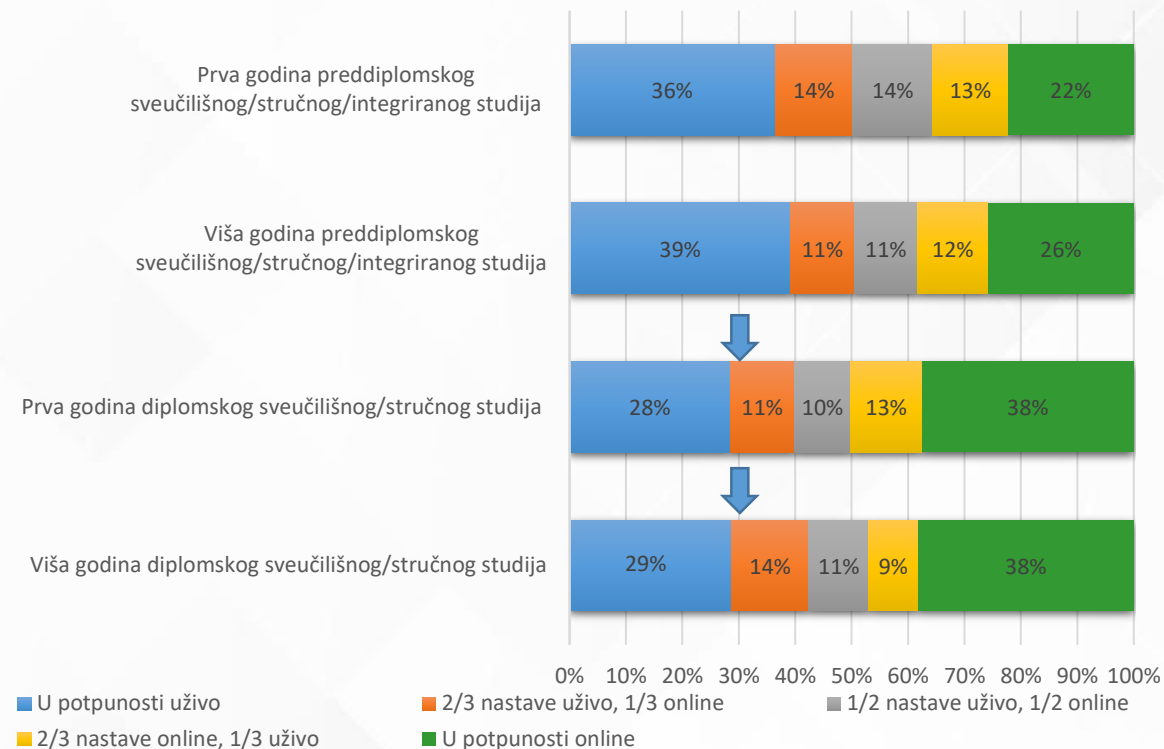

Grafikon 3: Oblici nastave sudionika na visokim učilištima u RH tijekom ak. god. 2020./21. prema godinama studija

Na temelju iskustva u ak. god. 2020./2021. koji je Vaš preferirani oblik održavanja nastave u ak. god. 2021./2022.?

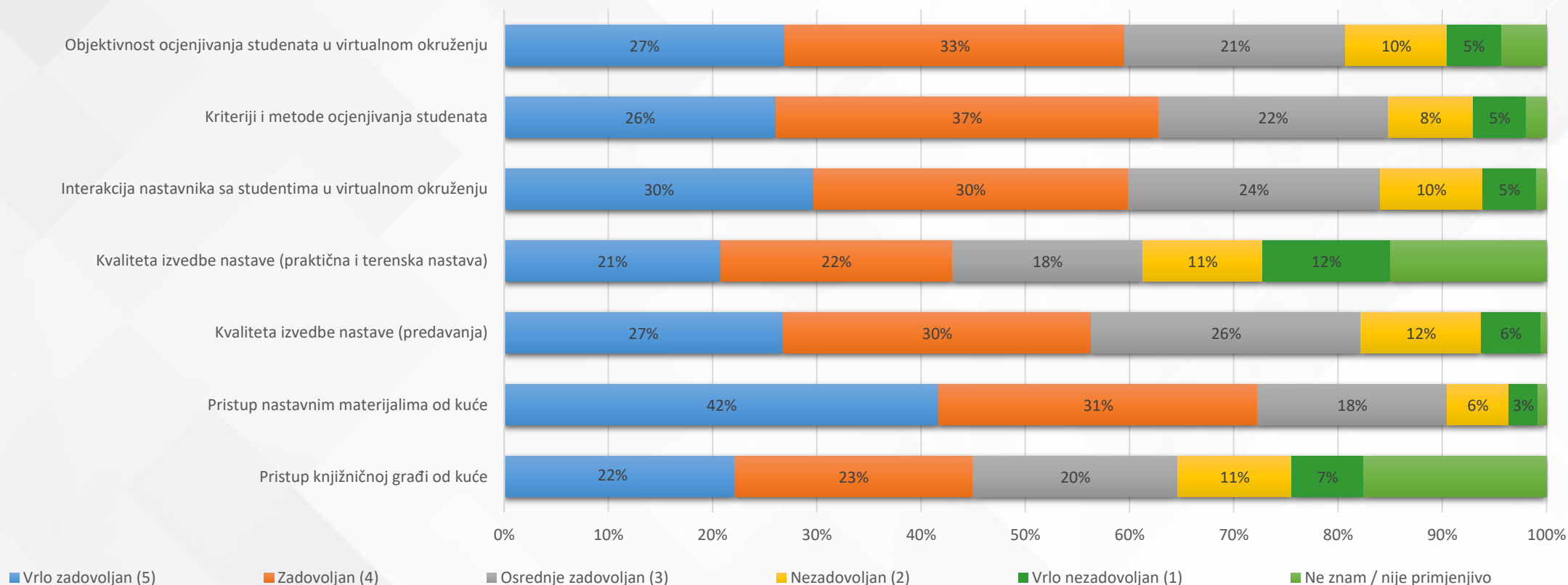

Grafikon 4: Preferirani oblici nastave sudionika na visokim učilištima u RH za ak. god. 2021./22.

Grafikon 5: Preferirani oblici nastave sudionika na visokim učilištima u RH za ak. god. 2021./22. prema godinama studija

Molimo procijenite svoje zadovoljstvo sljedećim segmentima organizacije *online* nastave i ispita u ak. god. 2020./2021.

Grafikon 6: Zadovoljstvo sudionika segmentima organizacije online nastave i ispita u ak. god. 2020./21.

Promjene u organizaciji nastave i ispita u nadolazećoj akademskoj godini

Sudionici koji žele pohađati isključivo nastavu uživo

- zbog interakcije s nastavnikom i kolegama studentima, socijalne komponente, kvalitete nastave, manjka koncentracije na *online* predavanjima, motivacije, izbjegavanje neetičnog ponašanja kod studenata te zbog toga što je to bolje za studente prve godine (brucoše) radi interakcije i uvođenja u studij i obveze

Sudionici koji žele pohađati isključivo *online* nastavu

- rad uz studij, studenti koji putuju na studij, izvanredni studenti, zbog starijih ukućana, straha za zdravlje, zbog stalnog rasta broja zaraženih COVID-19 te zbog snimljenih predavanja koja se mogu ponovno pregledati

Sudionici koji žele kombinirano pohađati nastavu (npr. sudionici koji žele pohađati nastavu *online*, a ispite i npr. laboratorijske vježbe uživo)

- vremensko ograničenje i težina pitanja za *online* ispite (fizički nemoguće u kratkom vremenu napisati odgovor), distrakcija kod kuće prilikom *online* ispita, izbjegavanje neetičnog ponašanja kod studenata te iskorištavanje pozitivnih strana virtualnog okruženja.

„Ova je akademska godina toliko unakazila studentsko iskustvo, pogotovo brucoša, da s jedne strane želim da bude sve uživo jer u pola semestra koji se održao uživo moji su rezultati bili neusporedivo bolji od ostatka godine. A s druge strane, činjenica da su mi pred početak druge godine mog studija sve kolege još uvijek novi, nepoznati ljudi stvara mi opću, a pogotovo socijalnu anksioznost....“

„...U privatnim je tvrtkama dokazana veća efikasnost i pozitivniji rezultati prilikom rada od kuće, a smatram da bi i visoka učilišta trebala evoluirati u tom smjeru. Isto tako, ušteda vremena i novca je ogromna u slučaju odvijanja *online* nastave, a smatram kako bi se tako i povećao broj studenata kroz nadolazeće godine. Nevjerojatno je koliko je velik broj kolega radi 8 satnog radnog vremena i obiteljskih obveza morao odustati od studija. Kada još dodamo predavanja u udaljenom gradu, studij postaje nemoguća misija. *Online* nastava mijenja stvari naglavačke za velik broj ljudi, i to na pozitivno.“

„Iako je *online* nastava imala mnogo loših strana (loša organizacija kolegija u *online* okruženju, otežana komunikacija, razne tehničke i digitalne poteškoće za vrijeme izvođenja nastave, nedovoljna povezanost i socijalizacija između profesora, ali i ostalih studenata), smatram da bi se neki aspekti *online* nastave mogli nastaviti koristiti - npr. snimanje predavanja i time omogućavanje naknadnog preslušavanja u slučaju izostanka, bolesti i sl... Nemoguće je napraviti nešto bolje jer će uvijek biti onih koji neće pratiti predavanja, a sve će prepisati, bilo to uživo ili *online*. Oni koje zanima će i slušati, kako god se održavalo. Jedino se treba više izlaziti u susret studentima kojima je vrlo teško doći na fakultet radi ispita koji će trajati do 60 minuta. Dosta studenata nema prijevoz od svog prebivališta do fakulteta svakih sat-dva pa moraju potratiti više sati u drugom gradu samo jer profesor nije htio nikako izaći u susret....“

Promjene u organizaciji nastave i ispita u nadolazećoj akademskoj godini

- literaturu učiniti dostupnijom
- omogućiti više interakcije između studenata i profesora
- educirati nastavnike za *online* nastavu
- osigurati nastavnicima kvalitetniju tehničku opremu za *online* nastavu te omogućiti stabilnu internetsku vezu
- propisati jednaka pravila za sve nastavnike, a ne da nastavnici sami biraju žele li nastavu *online* ili uživo
- skratiti duljinu *online* predavanja
- revidirati ispite i kriterije za ocjenjivanje u virtualnom okruženju
- vratiti polaganje kolegija putem kolokvija
- poticati zainteresiranost studenta za *online* nastavu
- omogućiti psihološko savjetovanje nastavnika i studenata
- educirati nastavnike u pedagoškom smislu za *online* nastavu
- uspostaviti sustav protiv plagiranja u virtualnom okruženju.

Cijepljenje

- 60 % ne bi podržalo uvođenje obveznog cijepljenja protiv COVID-19 za studente i nastavnike, a 25 % ih je za uvođenje obveznog cijepljenja

Stručna praksa

- 60 % ispitanika navodi kako stručna praksa nije obavezna unutar studijskog programa koji pohađaju, dok njih 40 % navodi da je
- 46 % je ispitanika pohađalo stručnu praksu uživo, dok njih 43 % nije pohađalo stručnu praksu većinom zbog toga što nije planirana na godini studija na koju su trenutno upisani (ili su je pohađali na prethodnim godinama studija ili će je tek pohađati na nadolazećim godinama studija)

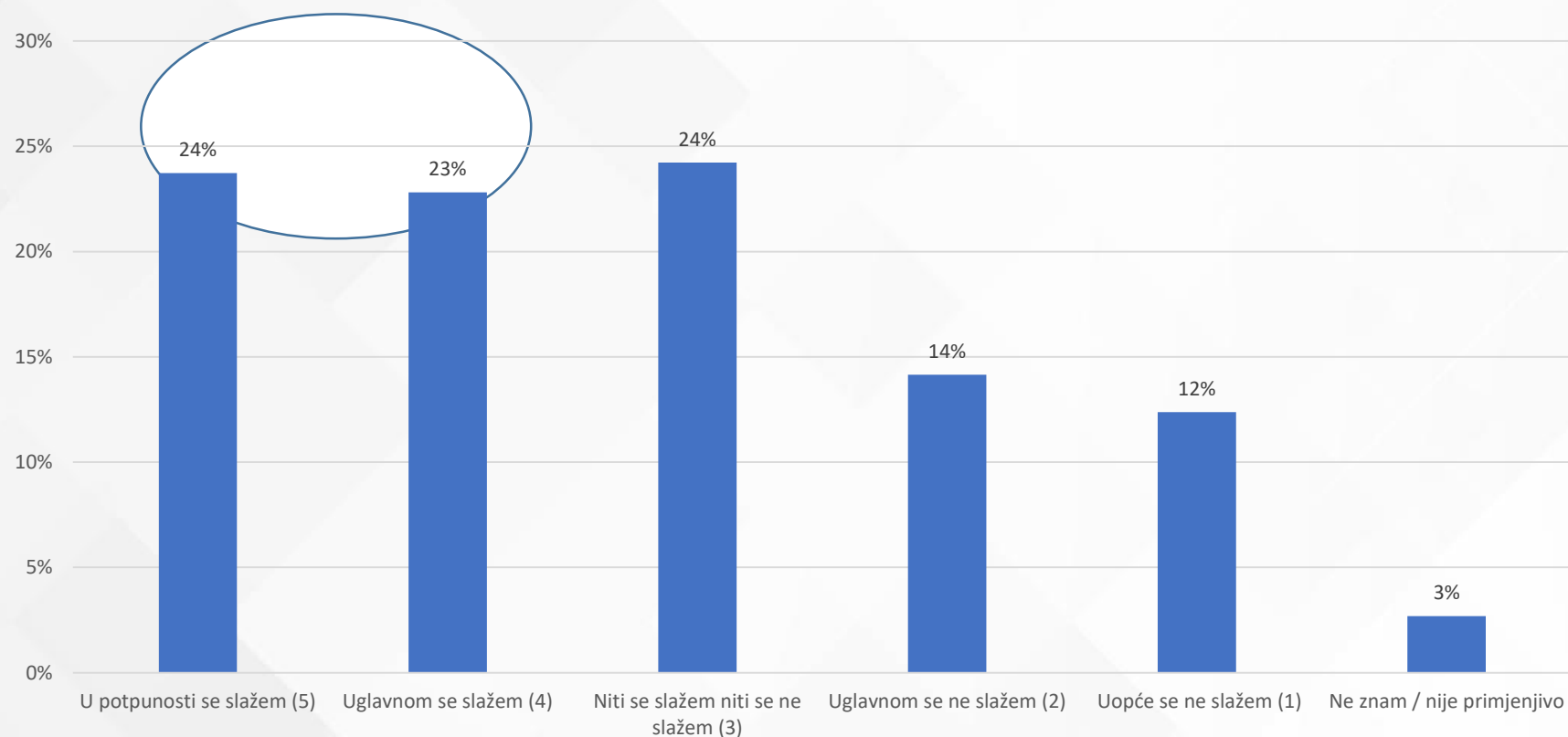
Ocjenjivanje i ispitivanje

- provedeno je u jednakoj mjeri koristeći pisane ispite uživo (27 %) i *online* (28 %) te u jednakoj mjeri koristeći usmene ispite uživo (20 %) i *online* (23 %)

Studentska razmjena

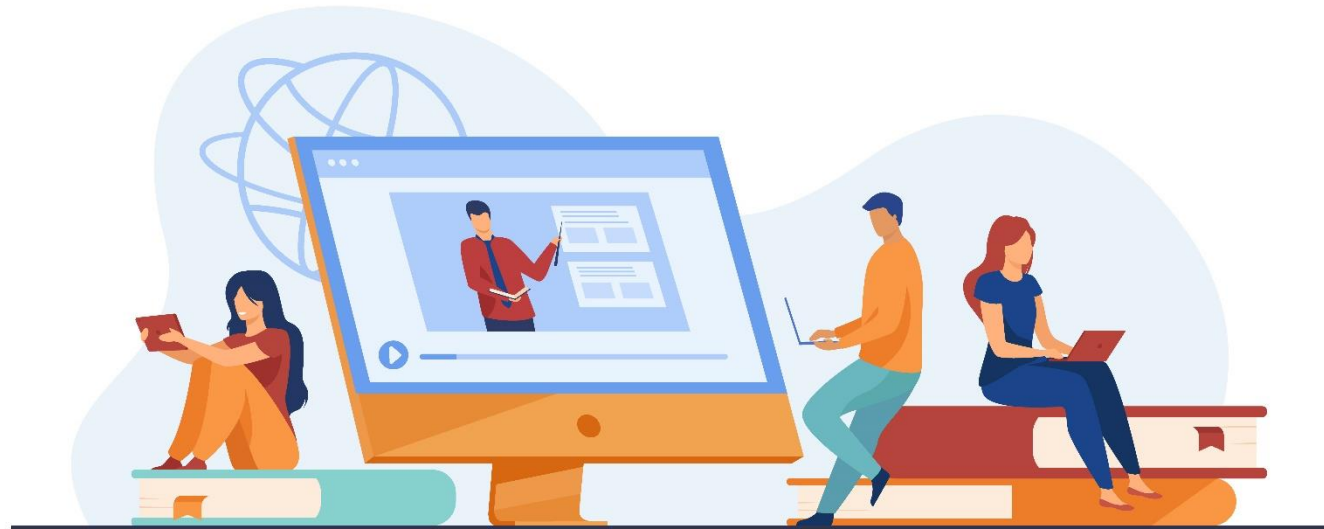
- 98 % ispitanika nije moglo pohađati studentsku razmjenu, dok je 2 % ispitanika moglo prisustvovati studentskoj razmjeni u fizičkom ili *online* obliku

Smatrate li da studiranje u *online* okruženju pruža više prostora za neetično ponašanje (npr. prepisivanje, plagiranje) prilikom provjera znanja?

Grafikon 7: Povezanost online studiranja i neetičnog ponašanja prilikom provjere znanja

2. Studentski život tijekom pandemije bolesti COVID-19

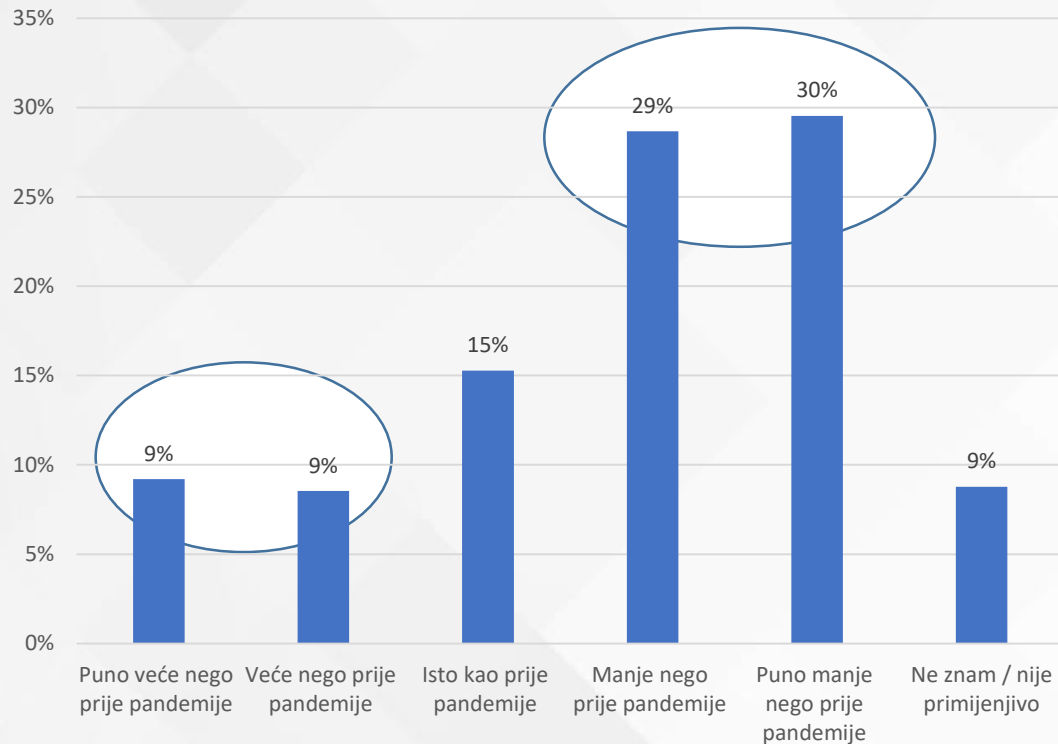
Istraživane teme

- Kako je i u kojoj mjeri pandemija utjecala na prateće aspekte studentskog života koji nisu vezani uz nastavni proces, ali čine važan segment ukupnog iskustva i zadovoljstva studiranjem?
- Tri skupa pitanja:
 1. pripadnost studentskoj zajednici i društveni život
 2. stanovanje i prehrana
 3. studentski poslovi i financiranje troškova studija i života.

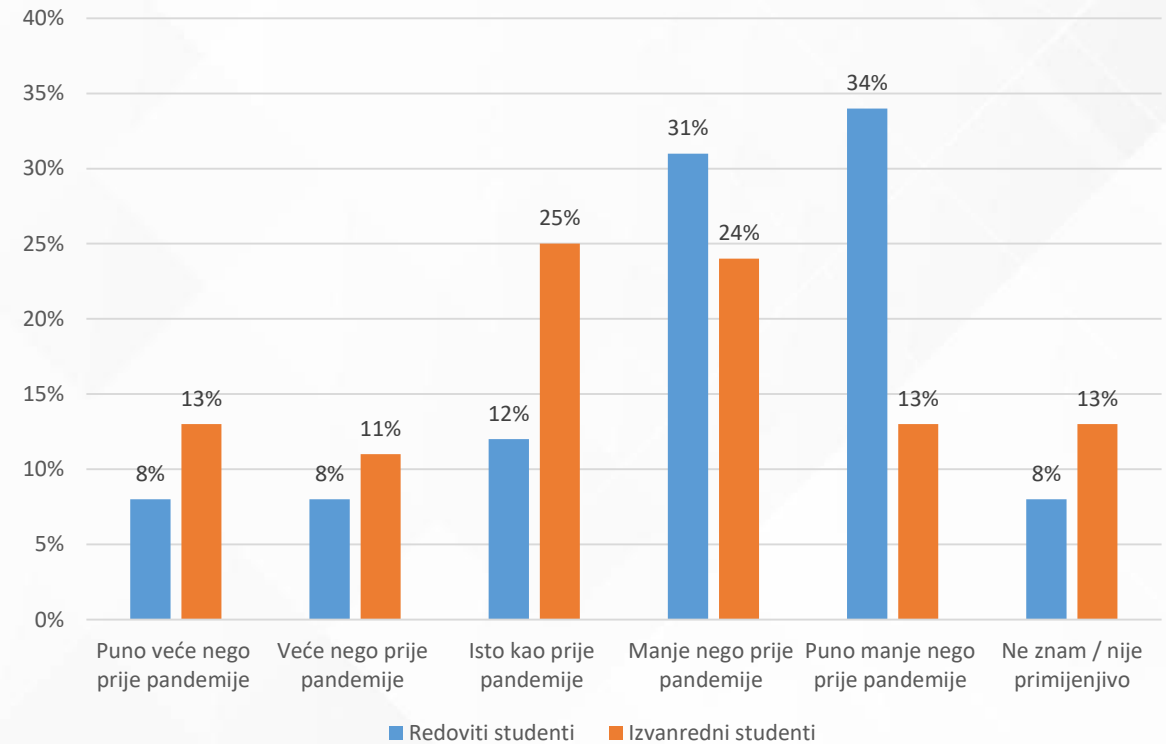
Kako biste procijenili svoje ukupno zadovoljstvo studentskim životom tijekom ak. god. 2020./2021. u usporedbi s razdobljem prije pojave pandemije?

Svi studenti

Grafikon 8: Ukupno zadovoljstvo studenata studentskim životom tijekom ak. god. 2020./21. u odnosu na razdoblje prije pandemije bolesti COVID-19

Usporedba redovitih i izvanrednih studenata

Grafikon 9: Zadovoljstvo studentskim životom u ak. god. 2020./21. u odnosu na razdoblje prije pandemije bolesti COVID-19 – redoviti i izvanredni studenti

Društveni život

- 67 % je sudionika istraživanja puno manje i manje zadovoljno društvenim životom nego što su bili prije pojave pandemije, dok je kod 11 % njih zadovoljstvo puno veće i veće

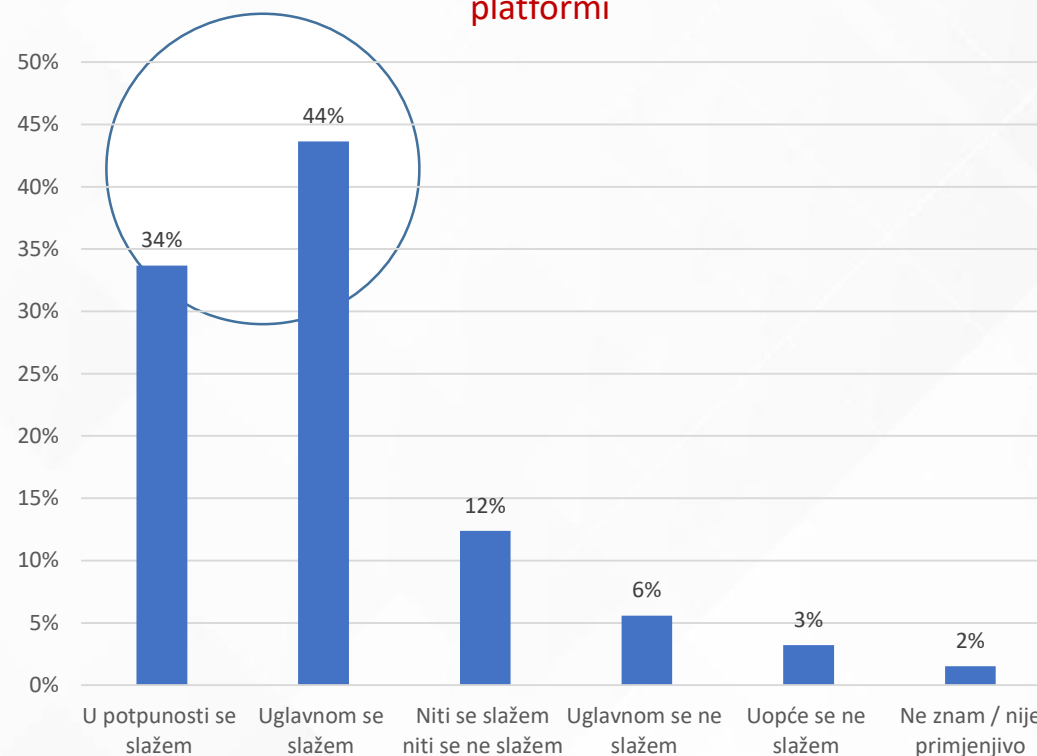
Upoznavanje novih ljudi

- većina (73 %) tijekom prošle akademske godine nije bila u prilici upoznavati nove ljude kao što su to činili ranijih godina

Postojeći odnosi

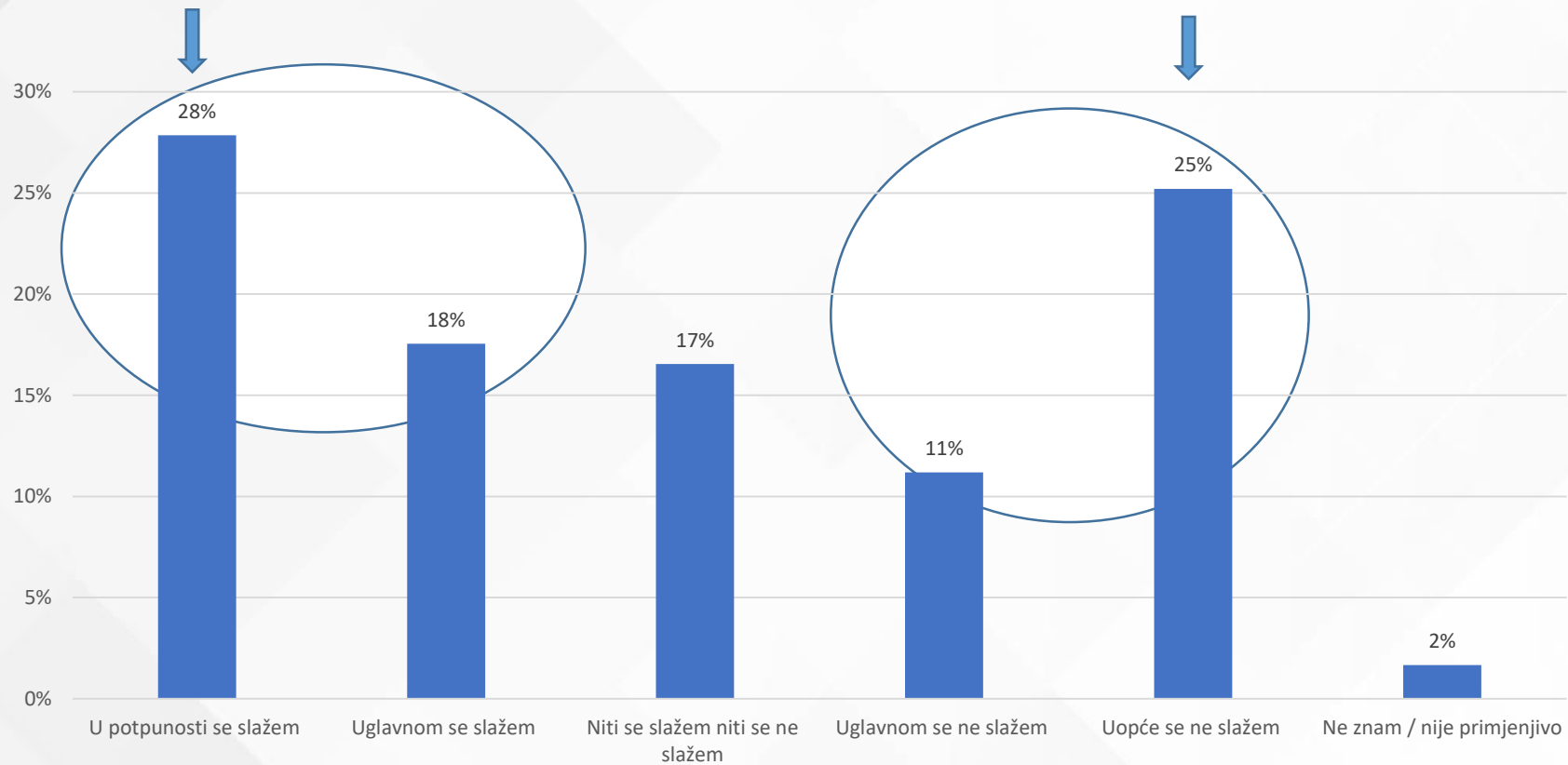
- većina je (78 %) postojeće odnose s kolegama sa studija održavala uglavnom pomoću društvenih mreža i komunikacijskih platformi

Odnose s kolegama sa studija održavao/održavala sam uglavnom pomoću društvenih mreža i komunikacijskih platformi

Grafikon 10: Održavanje postojećih odnosa pomoću društvenih mreža i komunikacijskih platformi

Ograničavanje društvenog života nepovoljno je utjecalo na moju motiviranost za učenje i izvršavanje studentskih obveza

Grafikon 11: Utjecaj ograničavanja društvenog života na motiviranost studenata za učenje i izvršavanje obveza tijekom ak. god. 2020./21. u odnosu na razdoblje prije pandemije

Uvjeti i organizacija stanovanja

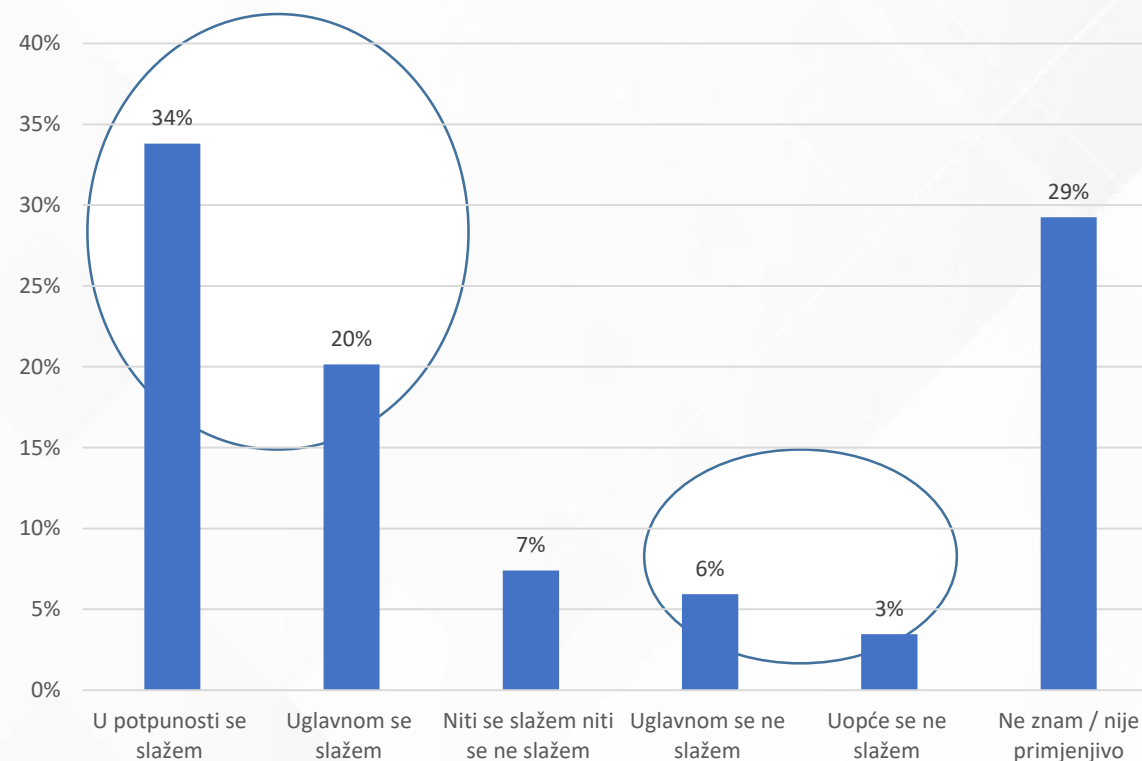
- 34 % sudionika tim je aspektom studentskog života zadovoljno u jednakoj mjeri kao i prije pandemije; trećina (30 %) ih pak navodi kako je zadovoljna manje i puno manje u odnosu na predpandemijsko razdoblje

Organizacija studentske prehrane

- na pitanje kako bi procijenili zadovoljstvo organizacijom studentske prehrane tijekom ak. god. 2020./21. u odnosu na razdoblje prije pandemije, većina je (42 %) studenata odgovorila „Ne znam/nije primjenjivo“; 29 % ih je odgovorilo kako su u jednakoj mjeri zadovoljni, dok je 23 % studenata manje i puno manje zadovoljno

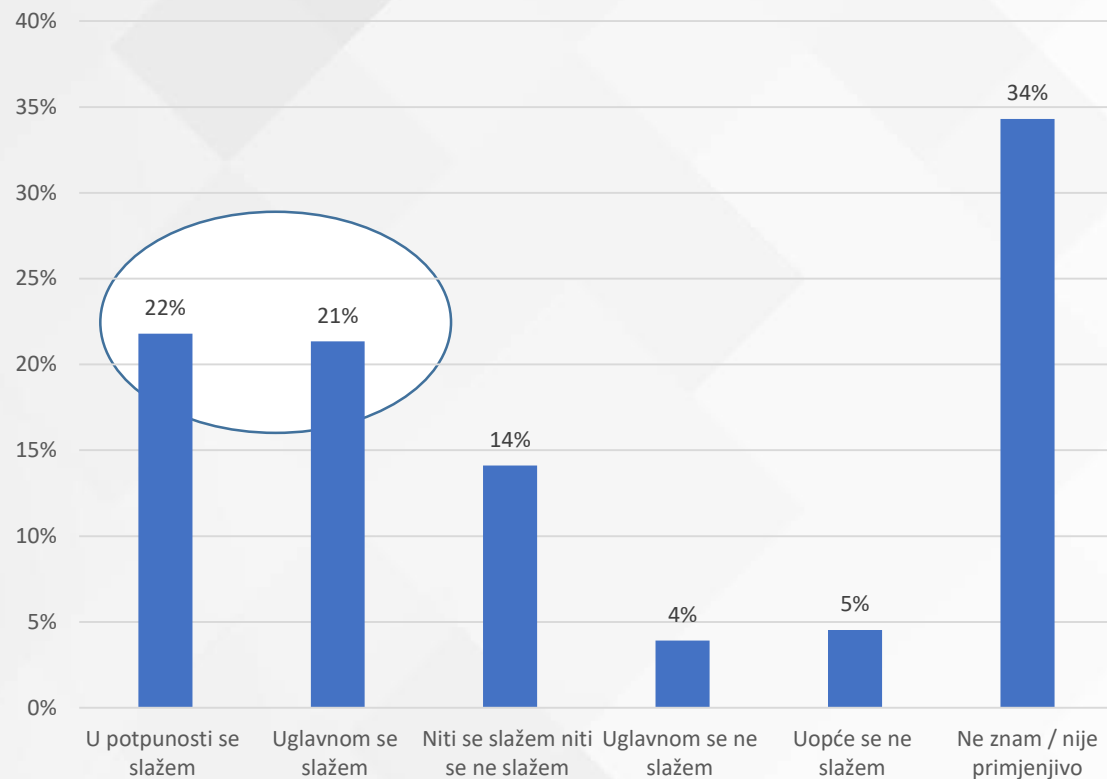
- 54 % sudionika istraživanja imalo je osigurane uvjete za kvalitetno studiranje na daljinu u smještaju u kojem je boravilo tijekom prošle ak. god., a značajno ih se manje (9 %) uglavnom i uopće ne slaže s tom tvrdnjom
- studenti navode i neke pozitivne učinke studiranja na daljinu, a to su ušteda na troškovima putovanja i učinkovitija organizacija vlastita vremena

U smještaju u kojem sam boravio/boravila tijekom ak. god. 2020./21. imao/imala sam osigurane uvjete za kvalitetno studiranje na daljinu

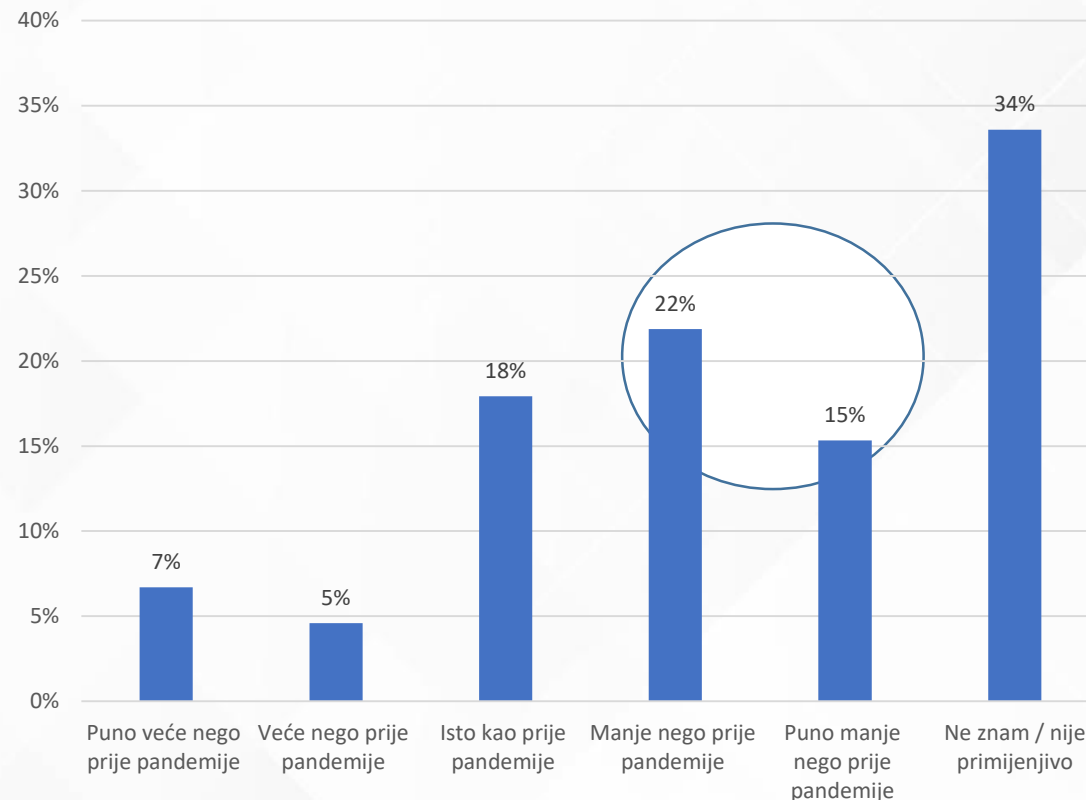
Grafikon 12: Osigurani uvjeti za kvalitetno studiranje na daljinu u smještaju u kojem su studenti boravili tijekom ak. god. 2020./21.

Pandemija je negativno utjecala na ponudu studentskih poslova

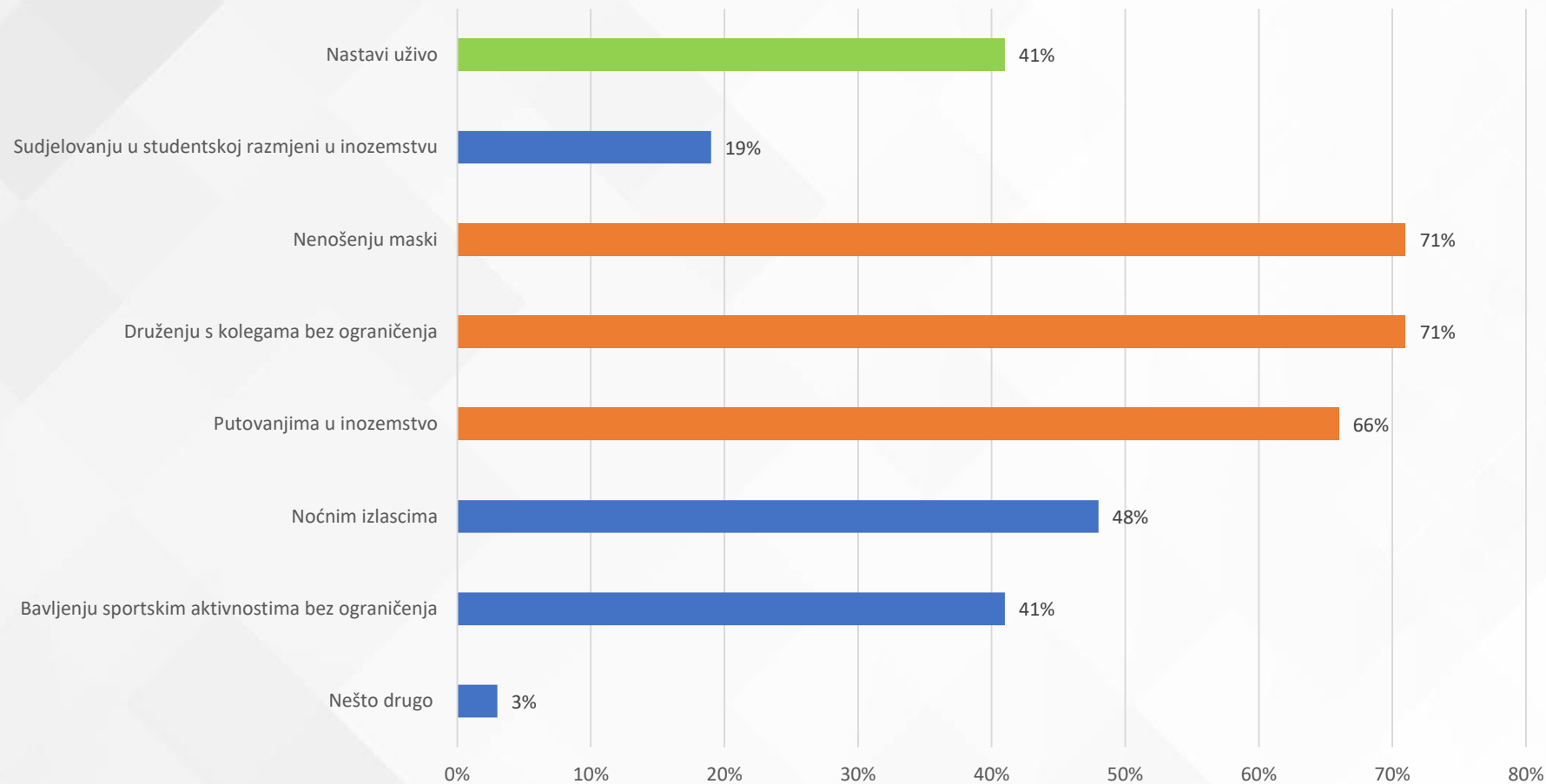
Grafikon 13: Utjecaj pandemije na ponudu studentskih poslova tijekom ak. god 2020./21. u odnosu na razdoblje prije pandemije

Kako biste procijenili svoje zadovoljstvo mogućnostima samofinanciranja tijekom ak. god. 2020./2021. u usporedbi s razdobljem prije izbijanja pandemije?

Grafikon 14: Zadovoljstvo mogućnostima samofinanciranja tijekom ak. god. 2020./21. u odnosu na razdoblje prije pandemije

Čemu se najviše veselite u životu nakon pandemije?

Grafikon 15: Segmenti društvenog života kojima se studenti vesele u životu nakon pandemije

Čemu se još studenti vesele u životu nakon pandemije?

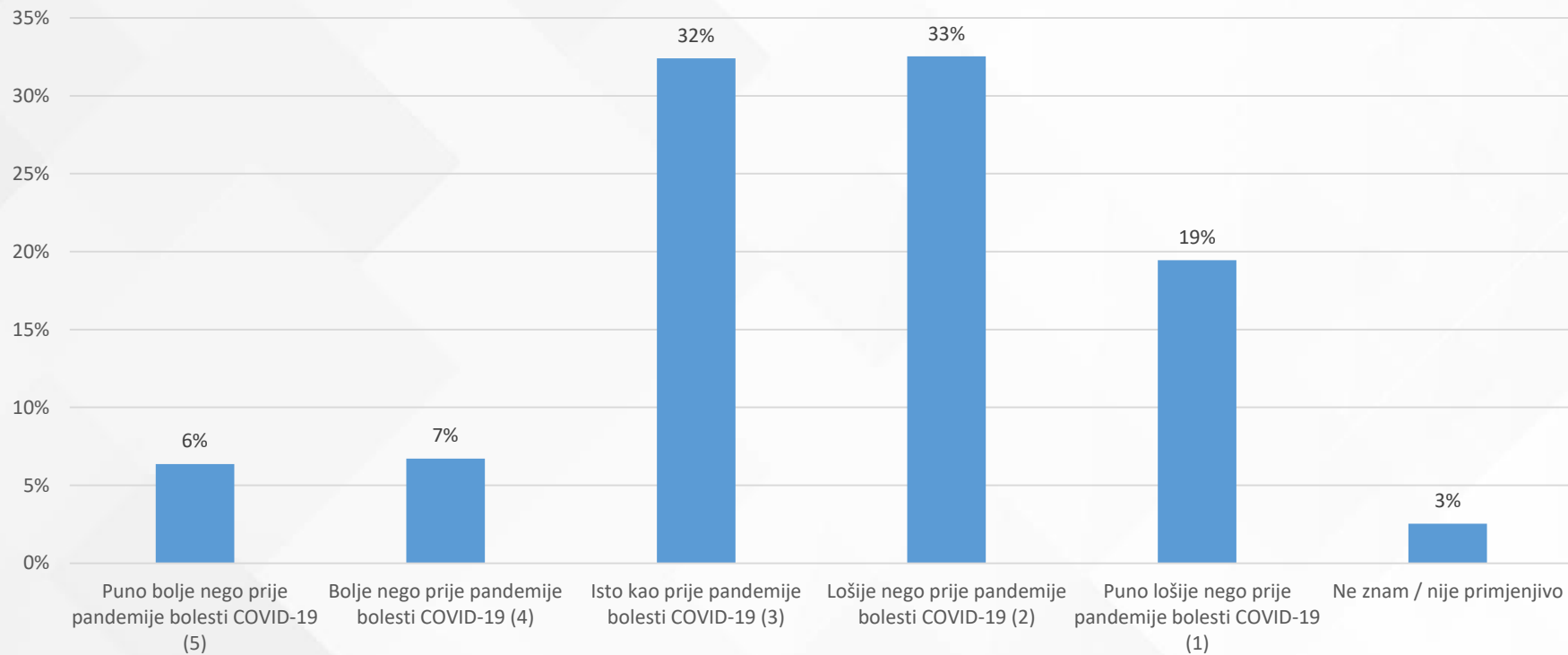
„Ja bih sve htio iskusiti i živjeti pravi studentski život. Nešto za što se osjećam poprilično uskraćeno.“

„Radujem se normalnom životu bez socijalni i fizičkih restrikcija, te poboljšanju mentalnog zdravlja nakon ovako naglog ograničavanja ljudi.“

„Očekujem da će u Hrvatskoj online studiranje postati uobičajena praksa što uvelike pojednostavljuje organizaciju studentima koji studiraju uz rad.“

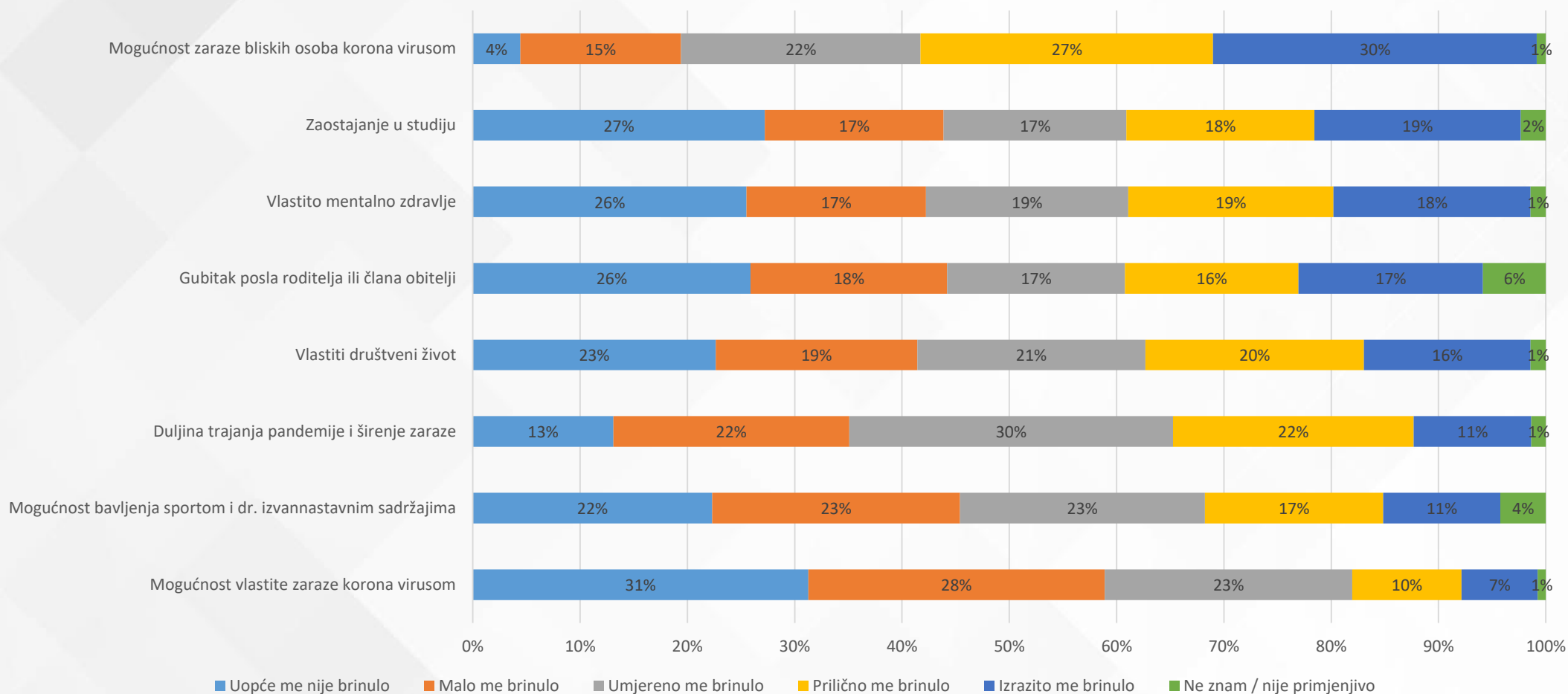
„(...) Najviše očekujem dan kada više dio moje svakodnevice neće biti "stavi masku", "imamo xyz novih slučajeva", "prijateljeva baka ima kovid", "hoćeš se ti cijepit'?", "ja se ne bojim korone" i slično. Samo mi je dosta toga.“

Kako biste procijenili svoje mentalno zdravlje tijekom ak. god. 2020./2021. u usporedbi s razdobljem prije pojave pandemije?

Grafikon 16: Mentalno zdravlje tijekom akademske godine 2020./2021. u usporedbi s razdobljem prije pojave pandemije bolesti COVID-19

Koliko ste tijekom ak. god. 2020./2021. brinuli o svakom od sljedećih problema?

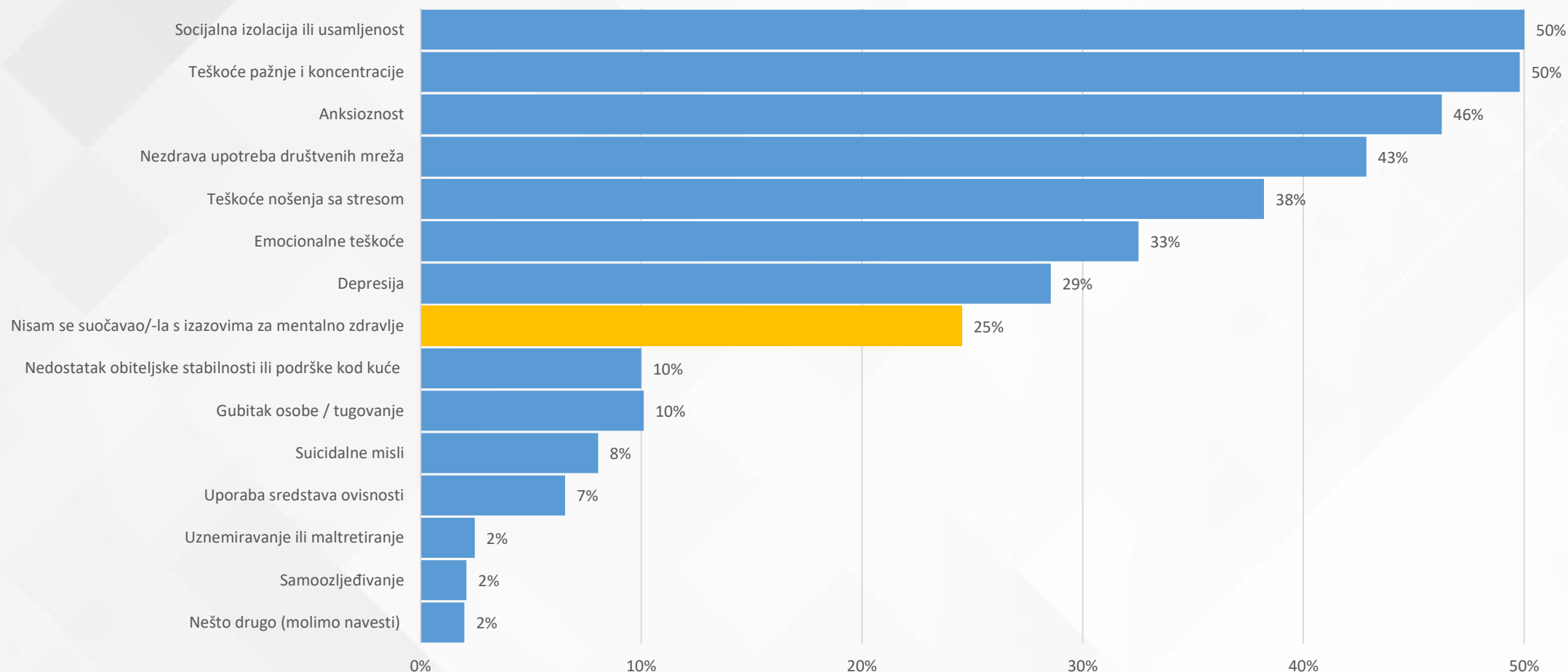
Grafikon 17: Vrste briga i razine zabrinutosti tijekom ak. god. 2020./2021.

Nešto drugo:

- brige izazvane nepovjerenjem u političare, sustav i institucije koje upravljaju pandemijom
- brige vezane uz teškoće poštivanja epidemioloških mjera
- strah od gubitka ljudskih prava i sloboda
- brige vezane uz preživljavanje s obzirom na ekonomske posljedice pandemije
- brige oko budućeg zaposlenja
- brige za zdravlje zbog neredovite tjelesne aktivnosti i nemogućnosti obavljanja potrebnih zdravstvenih pregleda ili intervencija
- brige za mentalno zdravlje obitelji i prijatelja
- brige u vezi s putovanjima i mogućnosti prelaska granice
- brige oko mogućnosti socijalizacije i brige vezane za ljubavne odnose
- brige oko mogućnosti povratka u “normalu”.

„Sve navedene stvari u početku su me jako brinule, ali sam shvatila da se ne smijem tome prepustiti, organizirala se, sabrala i motivirala i više se nisam ni oko čega brinula. Potrudila sam se da izvučem maksimum za sebe iz ove situacije.“

S kojima ste se od navedenih teškoća susreli tijekom akademske godine 2020./2021.?

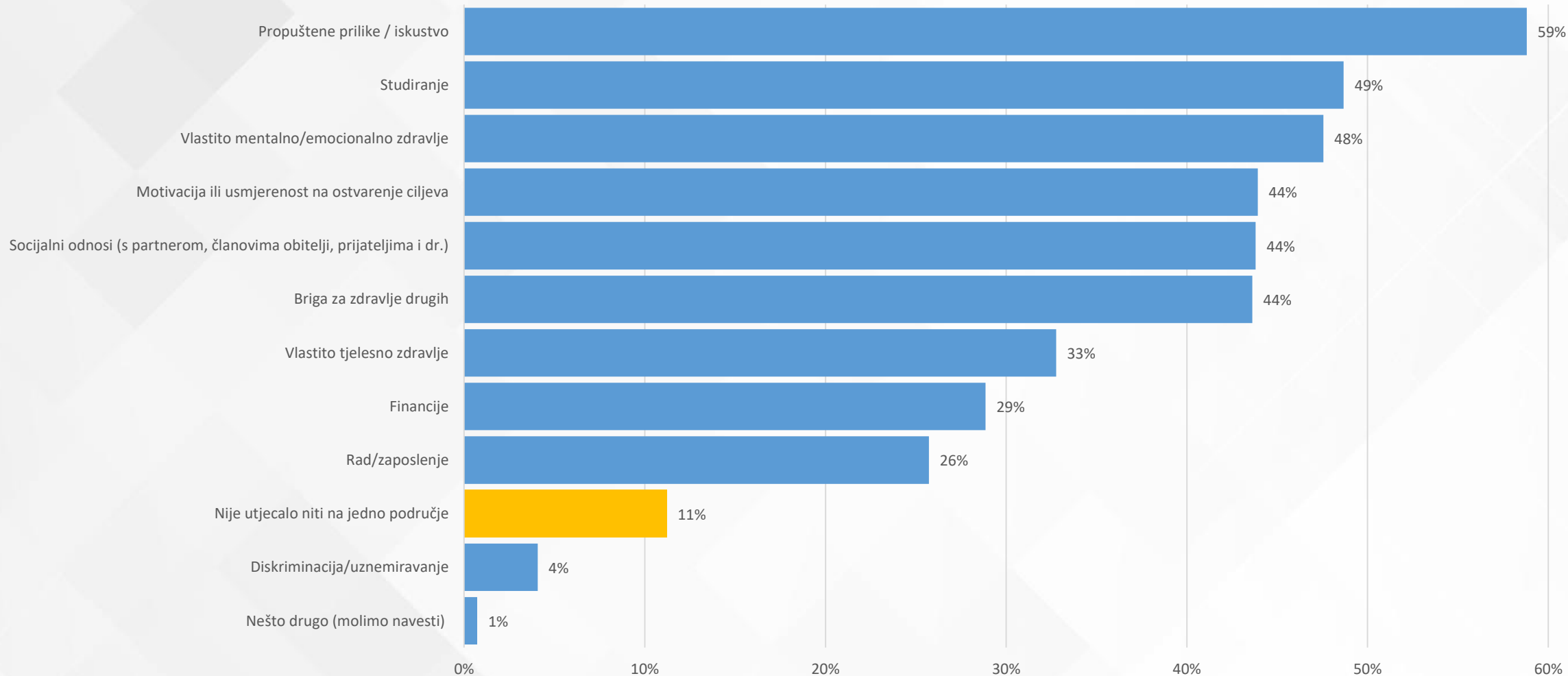

Grafikon 18: Zastupljenost teškoća s kojima su se studenti suočavali tijekom ak. god. 2020./2021.

Nešto drugo:

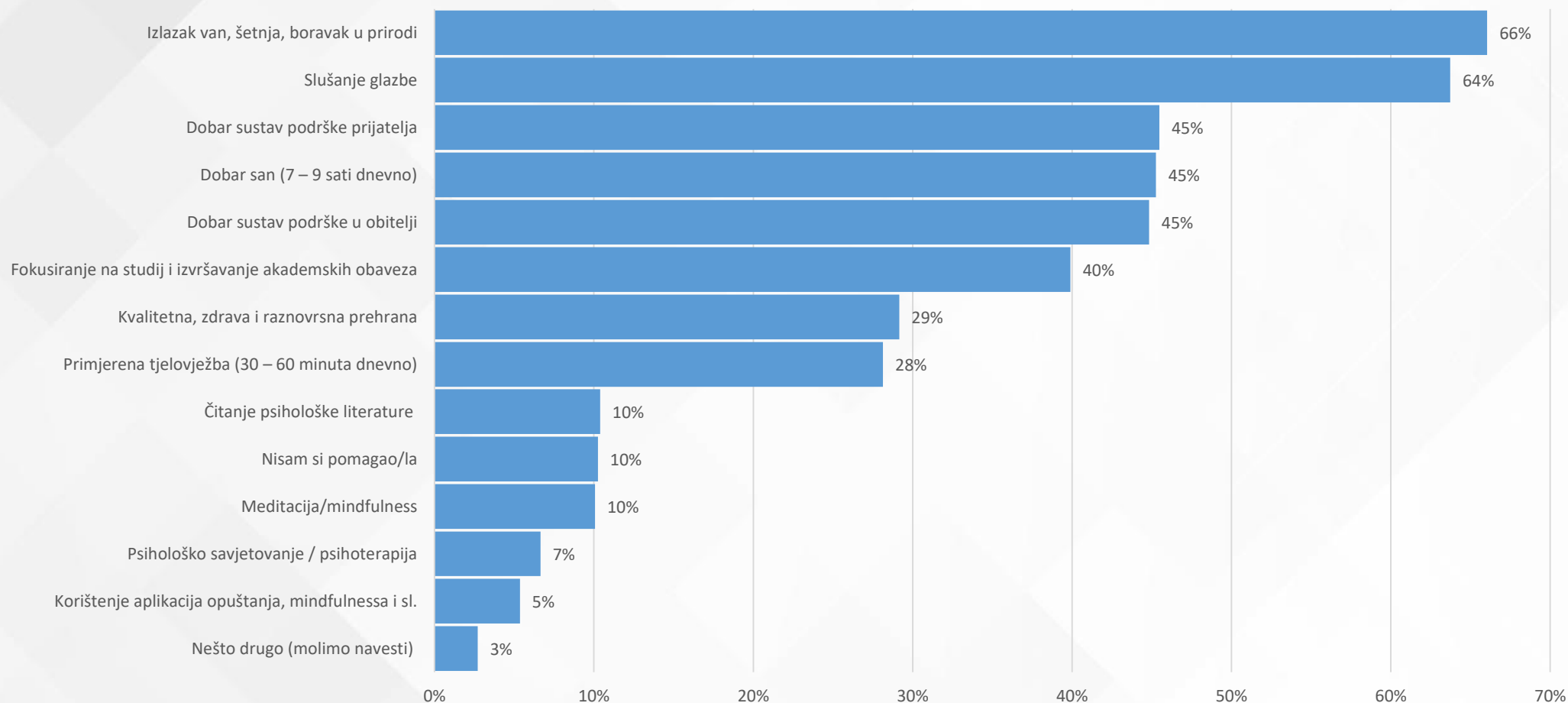
- neizvjesnost u pogledu budućnosti
- socijalna anksioznost
- pesimističnije gledanje na svijet
- gubitak smisla
- problemi s pamćenjem
- neugodne emocije kao što su potištenost te ljutnja i bijes
- agresivno ponašanje
- psihoza
- nesanica
- problemi s prehranom
- napadaji panike
- pad motivacije za izvršavanje akademskih obveza
- obiteljske teškoće i nasilje u obitelji,
- briga za bliske osobe
- smrt bliske osobe i proces tugovanja
- iskustvo suicida u okolini
- ovisnosti.

Na koja je područja Vašeg života COVID-19 nepovoljno utjecao?

Grafikon 19: Zastupljenost životnih područja pogođenih pandemijom

Kako ste si pomagali u brizi za vlastito mentalno zdravlje?

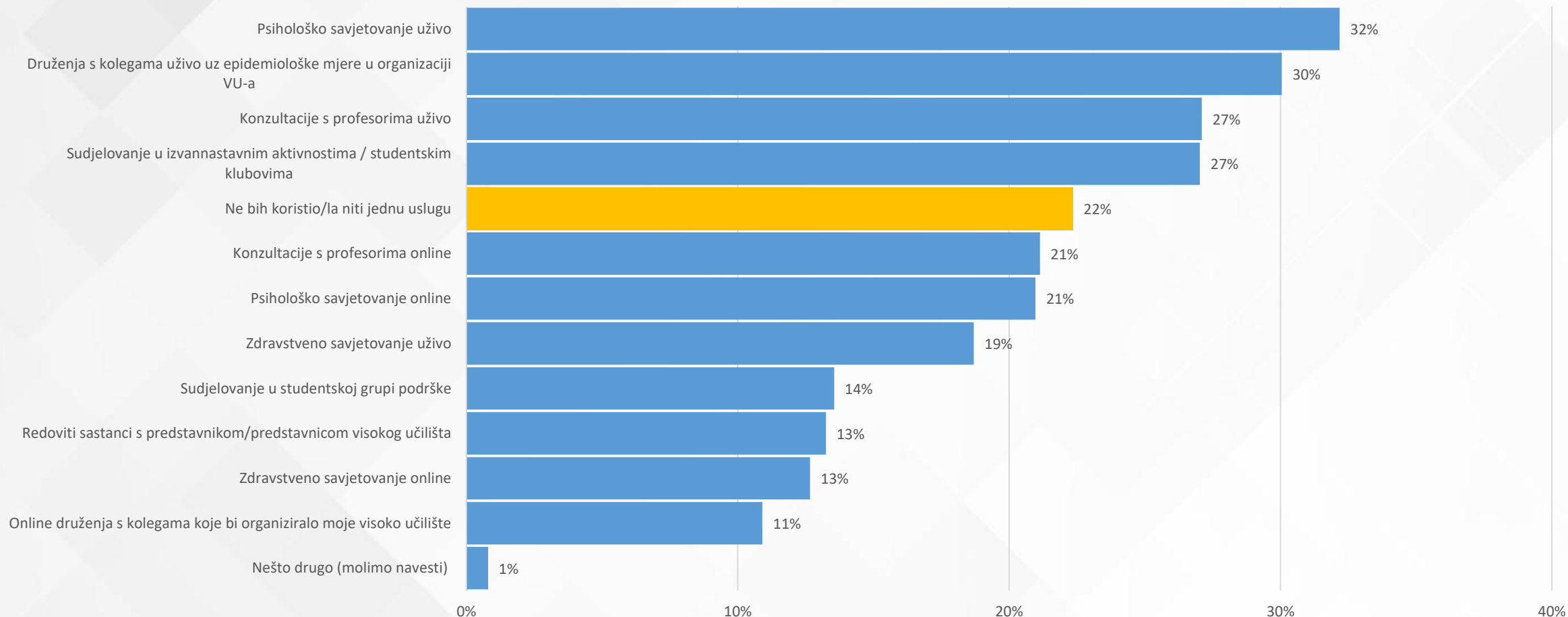
Grafikon 20: Zastupljenost pojedinih oblika pomoći i samopomoći tijekom pandemije

Nešto drugo:

- igranje videoigara
- gledanje serija i filmova
- čitanje knjiga
- bavljenje kreativnim i umjetničkim aktivnostima
- otkrivanje novih hobija
- molitva
- obavljanje poslova (npr. oko kuće i sl.) za koje ranije nije bilo vremena
- razgovor s bliskim osobama
- bavljenje kućnim ljubimcima
- tjelovježba
- ograničavanje pretjerane izloženosti informacijama o pandemiji
- skrb o djeci i drugim članovima obitelji i dr.

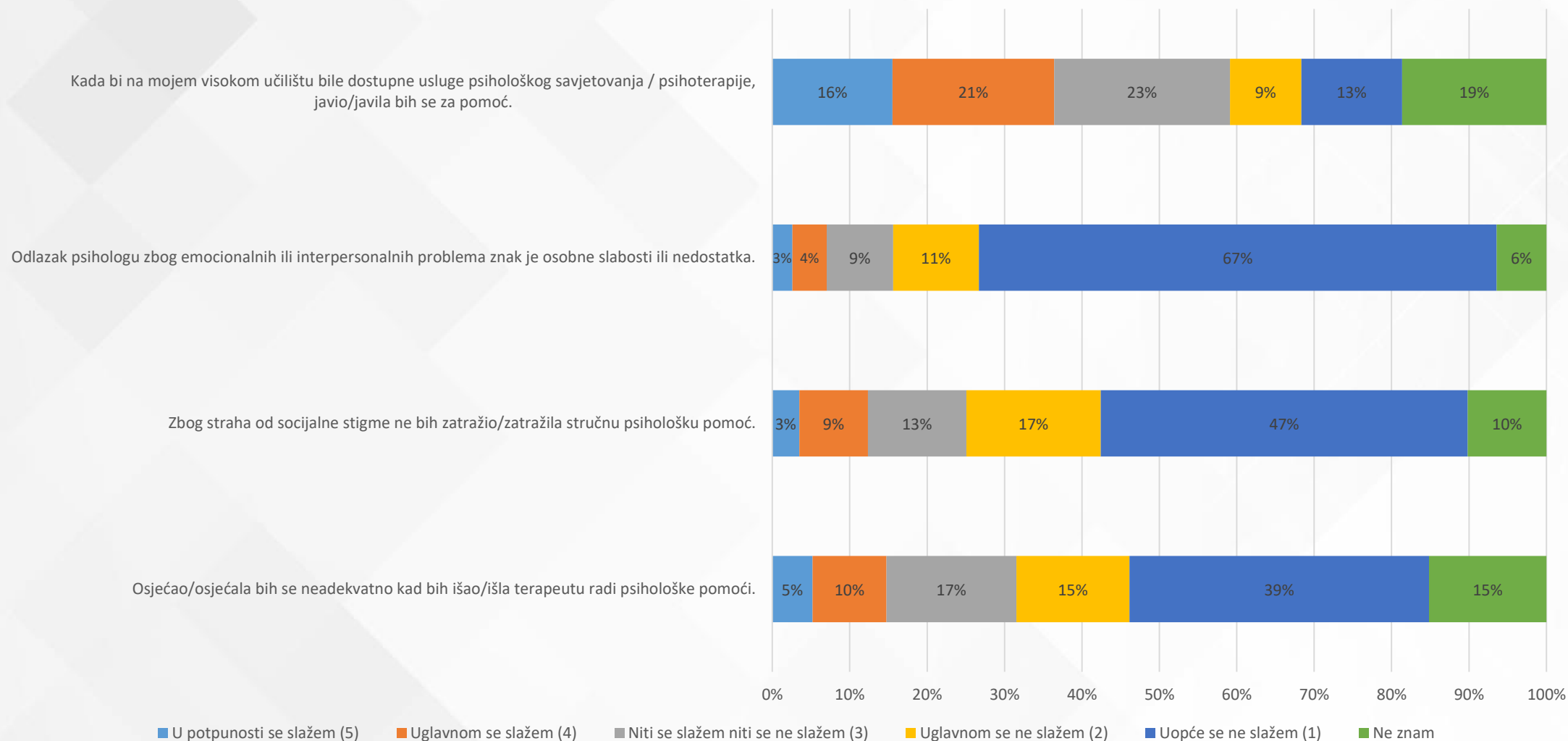
Dio sudionika navodi da su im uvjeti života tijekom ispitivanog razdoblja bili jednako povoljni ili povoljniji u odnosu na raniji život uslijed čega im je kvaliteta života i psihička dobrobit ostala nepromijenjena ili se čak poboljšala.

Da imate pristup sljedećim uslugama na svojem visokom učilištu, koje biste od navedenih usluga koristili?

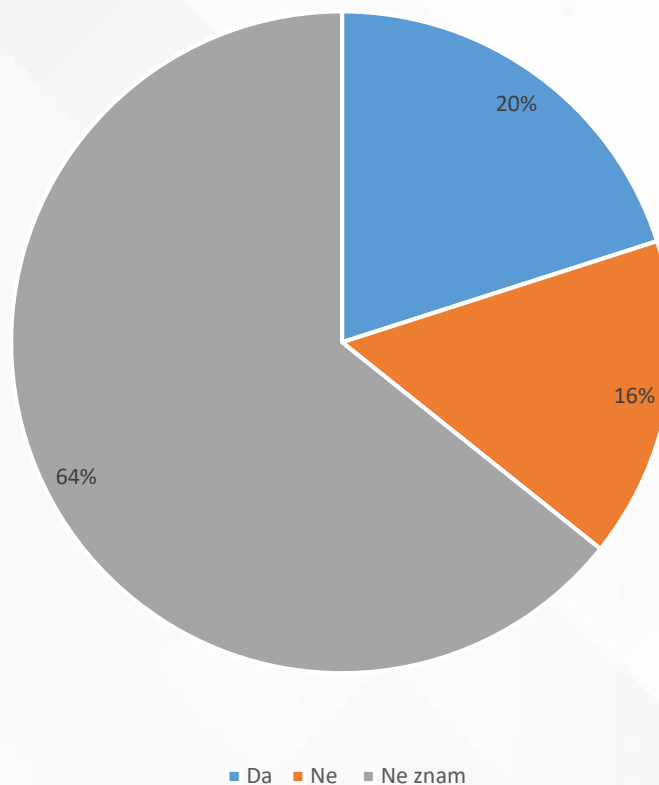
Grafikon 21: Iskaz preferencija prema korištenju pojedinih vrsta usluga visokog učilišta

Stavovi prema korištenju stručne psihološke pomoći

Grafikon 22: Stavovi studenata prema traženju stručne psihološke pomoći

Postoji li na Vašem visokom učilištu centar koji pruža psihološku pomoć studentima?

Grafikon 23: Studentska percepcija dostupnosti usluga psihološke pomoći na visokim učilištima

4. Prijelaz iz sustava srednjoškolskog u sustav visokoškolskog obrazovanja tijekom pandemije bolesti COVID-19

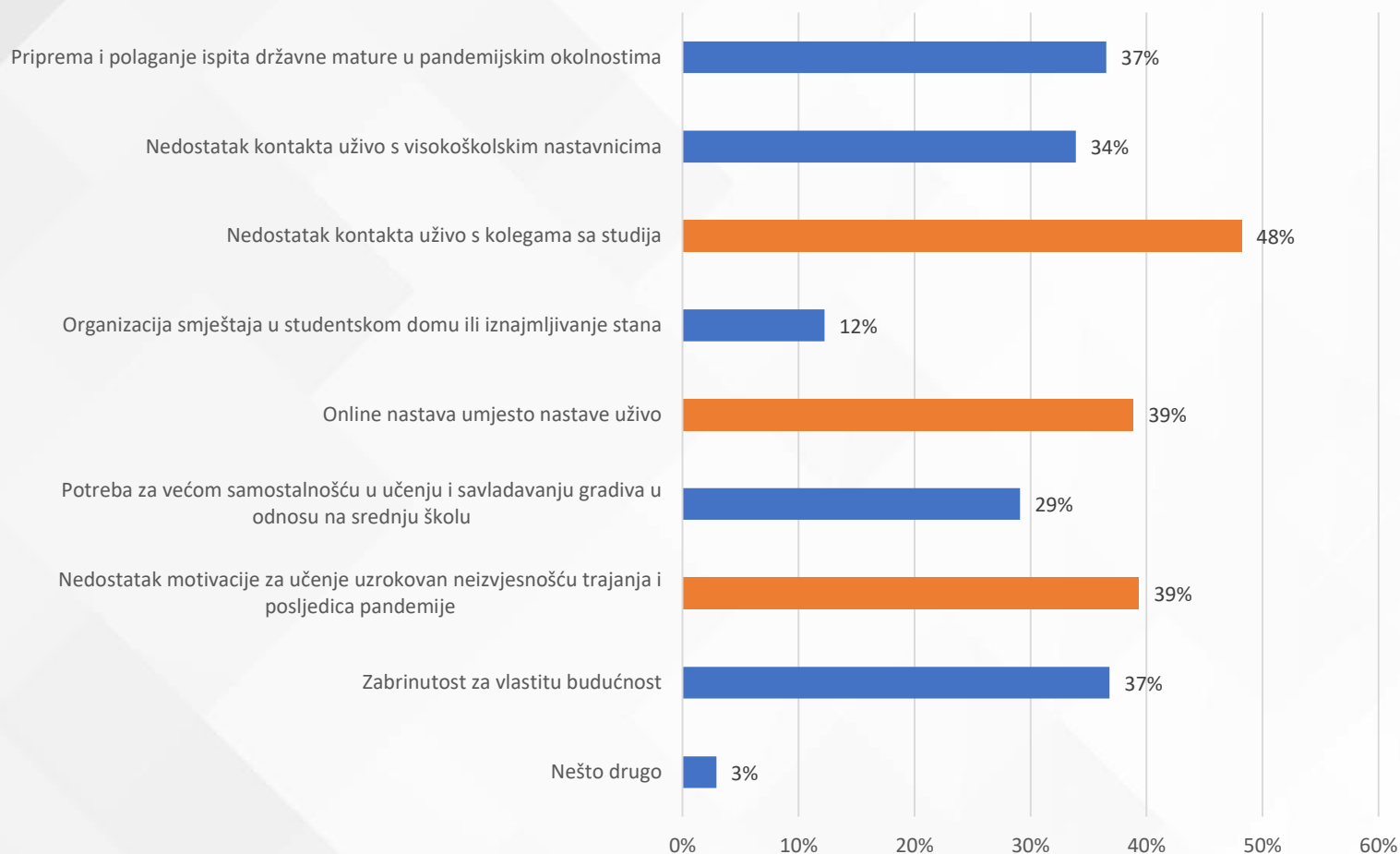

Istraživane teme

- Kako je i u kojoj mjeri pandemija utjecala na prijelaz učenika/studenata iz sustava srednjeg u sustav visokoga obrazovanja i s kojim su se izazovima susreli?
- Od ukupnog broja sudionika koji su odgovorili na upitnik, 25 % ih je u akademskoj godini 2020./2021. pohađalo prvu godinu studija te ih je toliko i odgovorilo na pitanja u ovoj tematskoj cjelini.

Što je za Vas predstavljalo najveće izazove pri prijelazu iz sustava srednjeg u sustav visokoga obrazovanja?

Grafikon 24: Izazovi pri prelasku iz sustava srednjeg u sustav visoko obrazovanje u ak. god. 2020./21.

Što je još predstavljalo izazov u prelasku iz sustava srednjeg u sustav visokoga obrazovanja?

„Izazov mi je bio veoma dug period nesnalaženja s novim predmetima i materijalima, a uz veoma tešku mogućnost upoznavanja kolega koji bi mogli pomoći.“

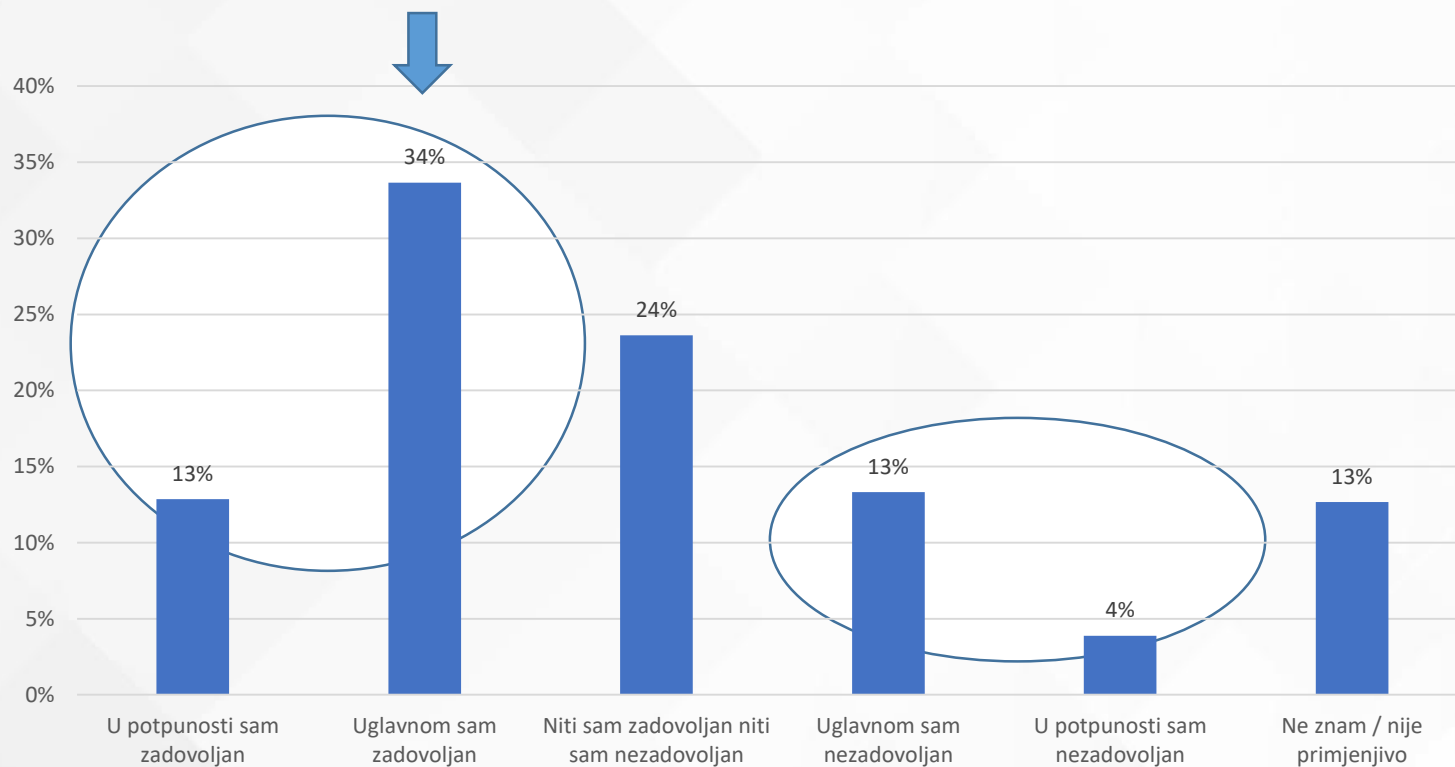
„Bila sam deprimirana kad uz puno učenja nisam stigla sve naučiti kako sam htjela.“

„Mnogo veća količina stresa.“

„Odabir pravog fakulteta, snalaženje i prihvaćenost od kolega i profesora.“

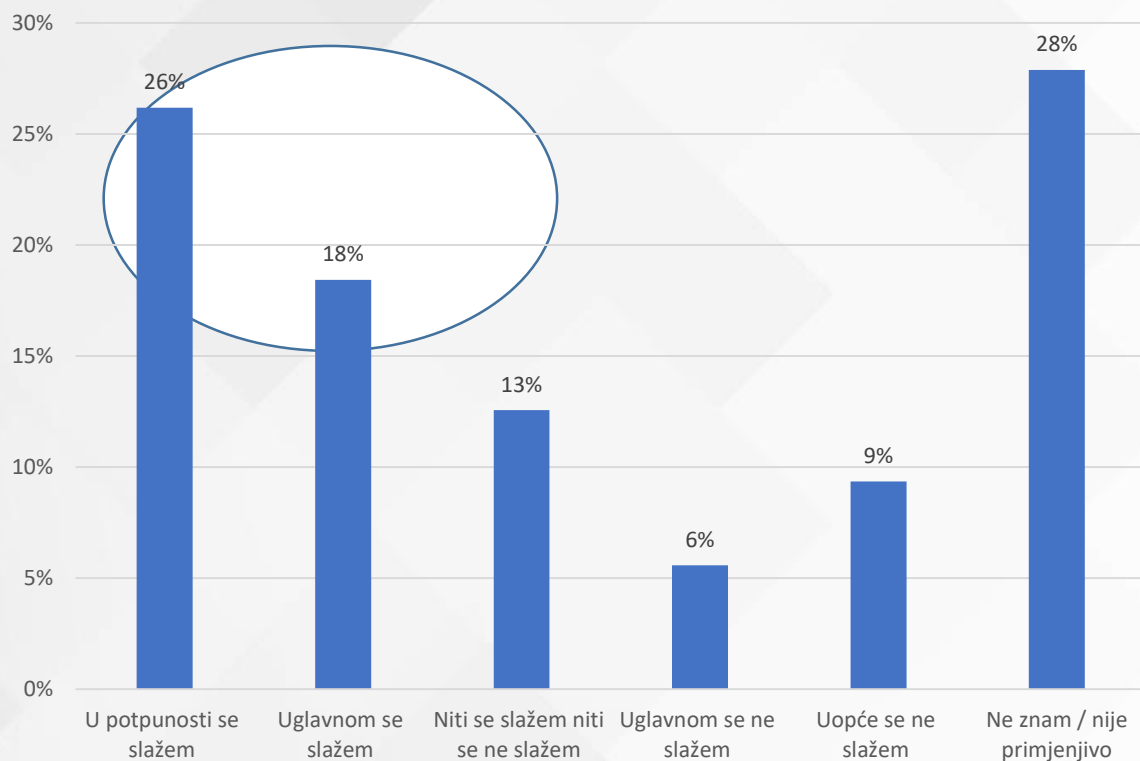
„Činjenica da sam se te godine pripremala za maturu (s time da sam zbog struke "Grafički dizajner" uskraćena za dvije godine matematike), rješavala završni rad za srednju školu i imala prijemni s mapom radova na fakultetu. Malo previše za jednog učenika po mom osobnom mišljenju.“

Kako biste procijenili svoje ukupno zadovoljstvo procesom prijelaza iz sustava srednjeg u sustav visokoga obrazovanja?

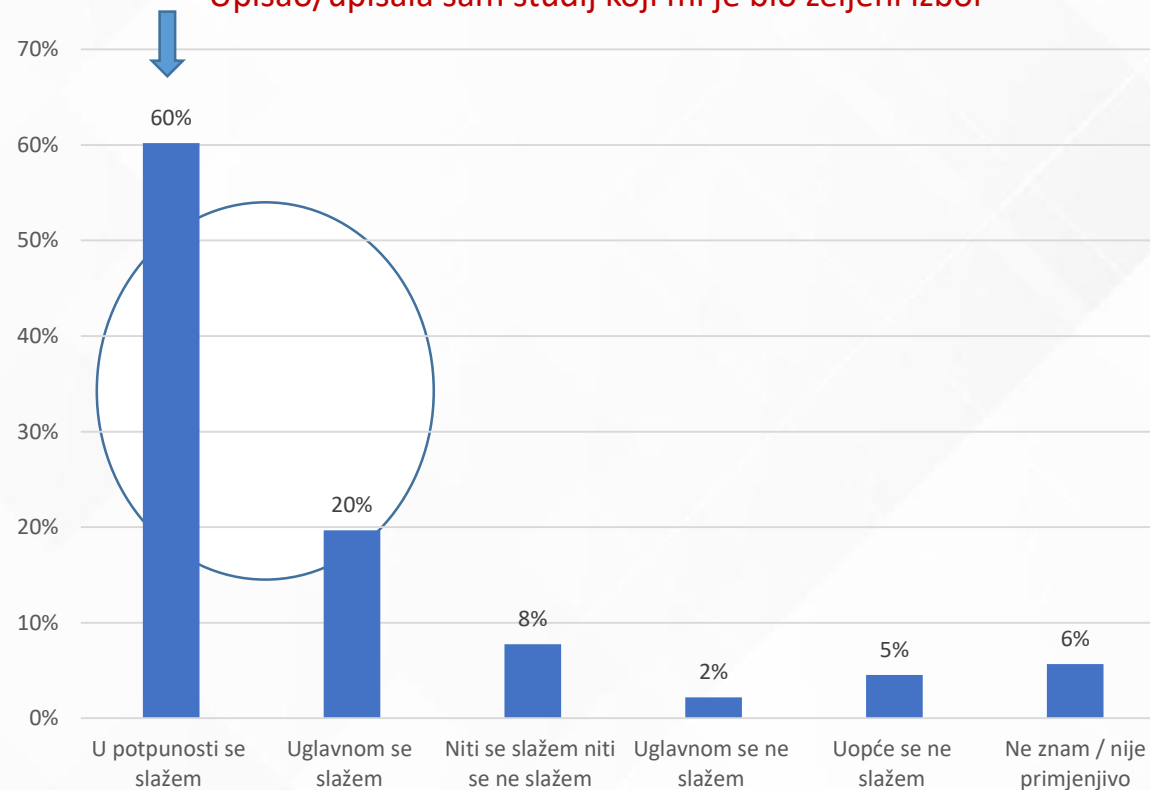
Grafikon 25: Procjena ukupnog zadovoljstva studenata prve godine preddiplomskih i integriranih preddiplomskih i diplomskih studija procesom prijelaza iz sustava srednjeg u visoko obrazovanje

Zbog okolnosti uzrokovanih pandemijom morao/morala sam se više samostalno pripremati za ispite državne mature

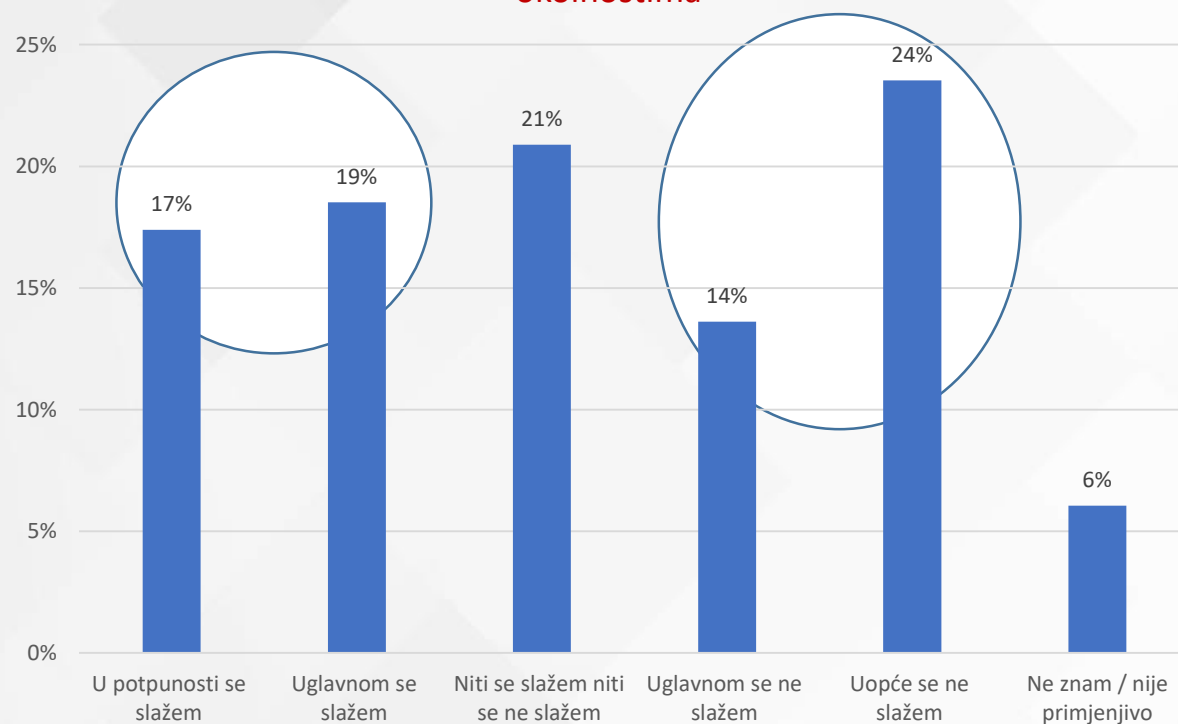
Grafikon 26: Procjena studenata o količini samostalnih priprema za ispite državne mature zbog okolnosti uzrokovanih pandemijom

Upisao/upisala sam studij koji mi je bio željeni izbor

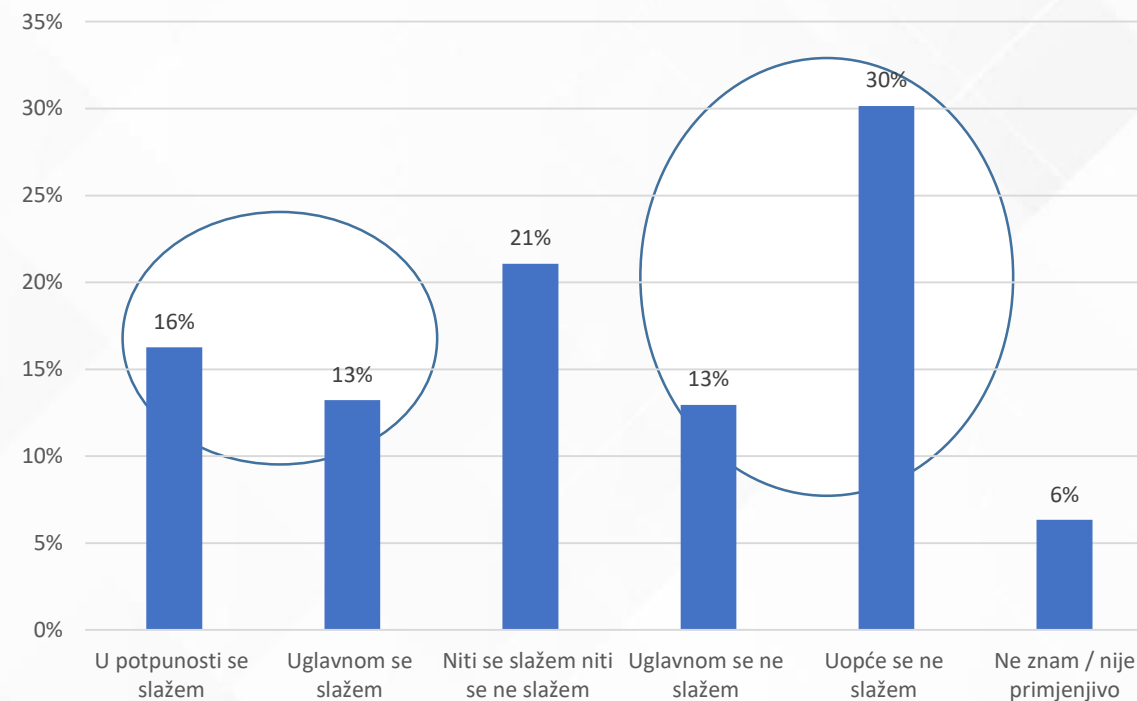
Grafikon 27: Postotak studenata prve godine studija koji su upisali željeni studij

Bilo mi je teško prilagoditi se studiranju u pandemijskim okolnostima

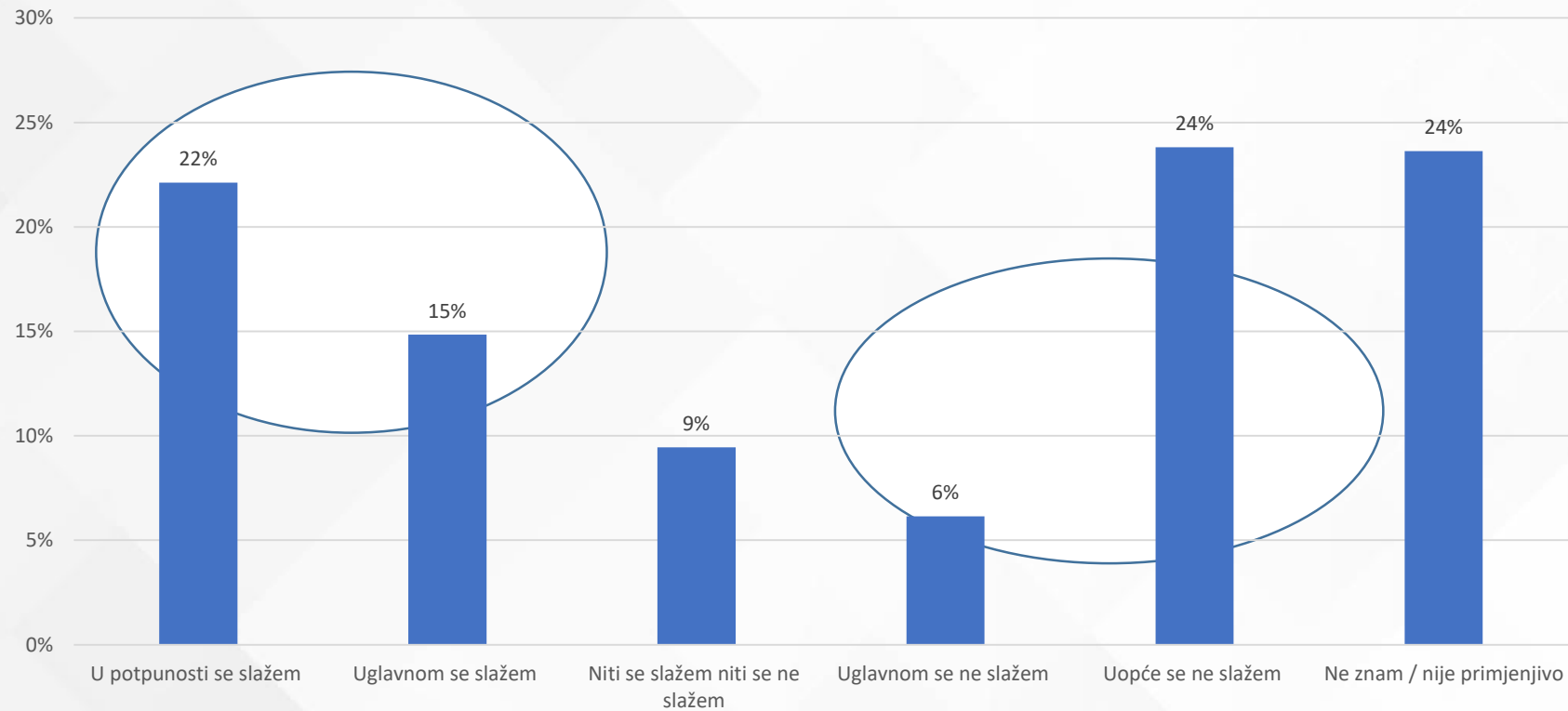
Grafikon 28: Teškoće u prilagodbi studenata prve godine preddiplomskih i integriranih preddiplomskih i diplomskih studija studiranju u pandemijskim okolnostima

Smatram da sam zbog pandemijskih okolnosti (*online nastava i sl.*) postigao/postigla slabije rezultate na studiju

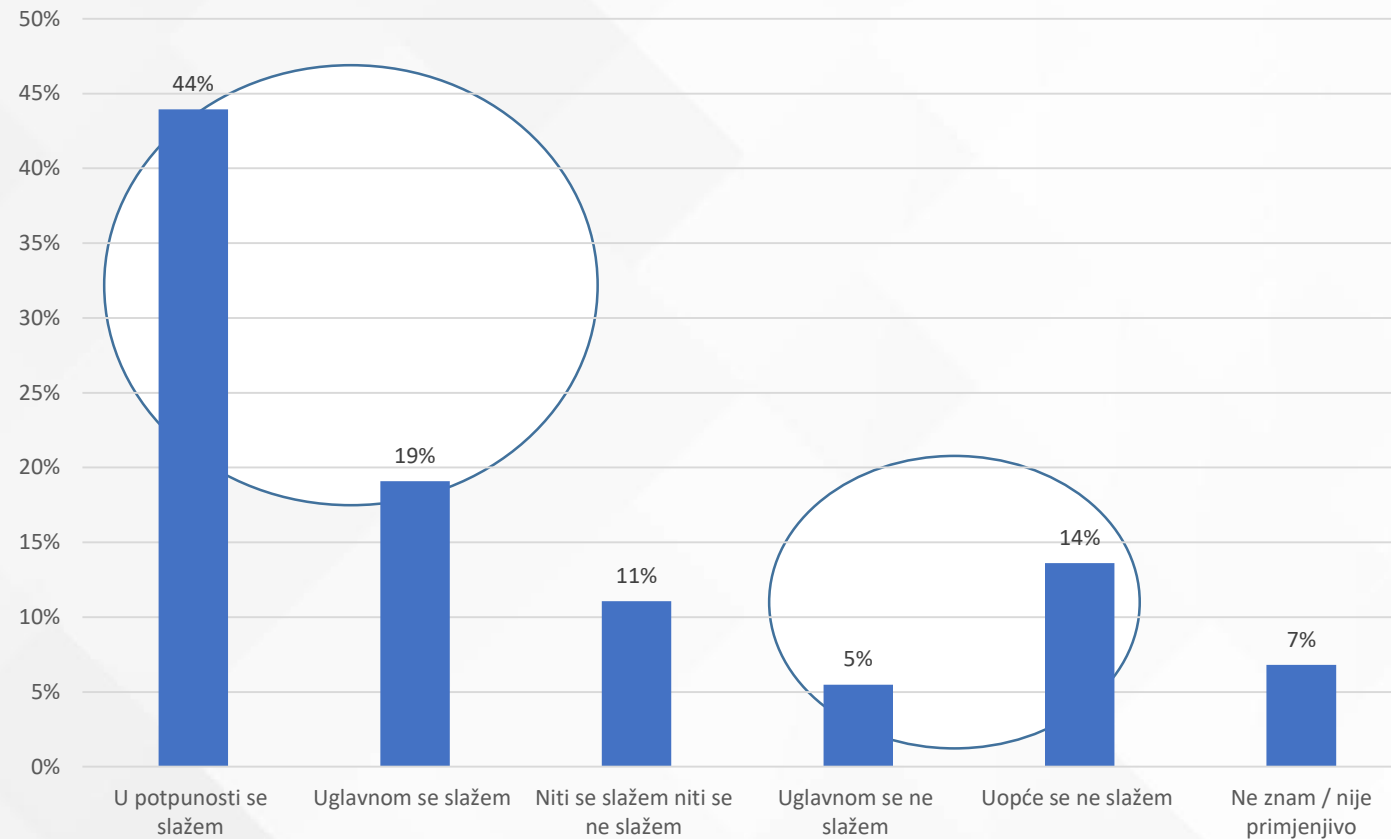
Grafikon 29: Utjecaj pandemijskih okolnosti na postizanje slabijih rezultati na studiju u ak. god. 2020./21. kod studenata prve godine preddiplomskih i integriranih preddiplomskih i diplomskih studija

Visoko učilište na kojem studiram organiziralo je neki oblik upoznavanja brucoša uživo s kolegama i visokim učilištem

Grafikon 30: Visoka učilišta koja su organizirala neki oblik upoznavanja brucoša uživo s kolegama i visokim učilištem

Smatram da zbog pandemije nisam u potpunosti doživio/doživjela iskustvo studiranja

Grafikon 31: Utjecaj pandemije na doživljaj studiranja u ak. god. 2020./21. kod studenata prve godine preddiplomskih i integriranih preddiplomskih i diplomskih studija

Zaključak

- U akademskoj je godini 2020./21. dominirala u potpunosti *online* nastava te hibridna nastava.
- Više od trećine sudionika istraživanja kao željeni oblik nastave za ak. god. 2021./22. navodi učioničku nastavu.
- Zadovoljstvo studentskim životom za većinu je sudionika manje nego prije pandemije, izvanredni studenti zadovoljniji su od redovitih.
- Manje je socijalnih kontakata, a postojeći se kontakti održavaju uglavnom pomoću društvenih mreža i komunikacijskih platformi.
- Pandemijske okolnosti, poput *online* nastave, pozitivno su se odrazile na određene segmente studentskog života: uštedu na troškovima putovanja i učinkovitiju organizaciju vlastita vremena.

- Oko polovine studenata svoje mentalno zdravlje doživljava lošijim i puno lošijim u odnosu na predpandemijsko razdoblje.
- Najveći broj studenata zabrinjavala je mogućnost zaraze bliskih osoba koronavirusom, dok je najmanji broj studenata brinuo oko mogućnosti vlastite zaraze.
- Od teškoća s kojima su se studenti suočavali tijekom protekle akademske godine, oko polovice studenata navelo je osjećaj socijalne izolacije i usamljenosti te probleme s pažnjom i koncentracijom; skoro polovica studenata nosila se s osjećajem anksioznosti, a trećina i s osjećajem depresije.
- Najveći izazovi za brucoše: nedostatak kontakata uživo s kolegama sa studija, *online* nastava umjesto nastave uživo te nedostatak motivacije za učenje.
- Unatoč tome, gotovo polovica studenata prve godine u potpunosti je i uglavnom zadovoljna procesom prijelaza iz sustava srednjoškolskog u sustav visokoškolskog obrazovanja.
- Slabije su se povezali s kolegama sa studija te smatraju da nisu u potpunosti doživjeli iskustvo studiranja.

- Prelazak na *online* oblike nastave u kriznim je uvjetima pandemije u značajnoj mjeri utjecao na mentalno zdravlje studenata, njihovu socijalnu uključenost, iskustvo studiranja i kvalitetu studentskog života.
- Istovremeno, istraživanje je pokazalo da postoji dio studentske populacije kojima bolje odgovaraju *online* oblici nastave.
- Prilagodba nastavnog procesa različitim potrebama raznolike studentske populacije i tzv. netradicionalnim studentima.
- Visoka učilišta koja svoje studijske programe ili neke od njih žele i dalje izvoditi *online* i to su prepoznali kao svoju stratešku odrednicu, moraju za to dobiti odobrenje u postupku akreditacije *online* studija.
- Rezultati istraživanja predstavljaju pregled stanja iz perspektive studenata svih razina i vrsta studija i kao takvi mogu poslužiti akademskoj zajednici i donositeljima politika u planiranju i izvedbi visokoškolske nastave u budućnosti te planiranju i osmišljavanju budućih visokoobrazovnih politika.

Hvala na pozornosti!

www.azvo.hr

mina.dordevic@azvo.hr

zeljka.pluzaric@azvo.hr

ivan.biscan@azvo.hr